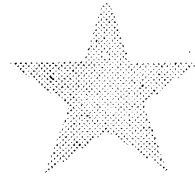

57 01 07

AMERIKA ESPERANTISTO

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

*Ĥöfi, Poeto-Heroo
de Hungarujo*

*Verantigo de Nomoj
Geografiaj, k.c.*

*Ĉimoj kaj Rosmaroj
en la Nordo*

*Veranto-Telegramo
el Budapest*

**NOV-DEC,
1956**

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE (Amerika Esperantisto)

*Official bimonthly publication of the
ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.
114 West 16 St., New York 11, N. Y.*

EDITORIAL STAFF

Editor: G. Alan Connor. *Associate Editors:* Dr. William Solzbacher,
Doris T. Connor, Myron R. Mychajliw.

SUSTAINING BOARD OF EANA

Dr. Luella K. Beechet, Dr. F. W. Breth, Allen L. Brown, A. M. Brya,
John Burt, Carl W. Childress, C. C. Cummingsmith, S. M., Preston Davis, Jr.
Dr. Lee-Min Han, Allan Hutcheon, Horace C. Jenkins, Paul J. Kovar,
Dr. Francis A. Kubeck, Katherine Muttart, Merrill E. Muttart, Bertha E.
Mullin, Paul E. Nace, George Hirsch, Dr. Ivy Kellerman Reed, Bertha
F. Sloan, Harold S. Sloan, Dr. W. Solzbacher, Mazah E. Schulz, Jack M.
Warner, Jr., Virgil Whanger.

CONTENTS – ENHAVO

An Active Year for Interlanguage	163
Esperanto in Action Around the World	167
An Esperanto Vocabulary – <i>Review</i> . . . . . W.S.	170
La Esperanto-Studanto – “ <i>En la Restoracio</i> ” . . . . Doris T. Connor	173
Petöfi, Heroo de la Brava Hungara Junularo	174
Diversaj Anoncoj de E.A.N.A.	175
Esperanta Kroniko	176
Esperantigo de Propraj Nomoj . . . . . Dr. William Solzbacher	179
Eskimoj kaj Rosmaroj . . . . . Tr. D.T.C.	183
Telegramo en Esperanto el Budapest	185
Richard Henry Geoghegan – Esperanto-Pioniro . . . W. Solzbacher	186
Lowest Prices on E.P.C. Books	189
Deziras Korespondi	190

Bildo sur kovrilo: Blanka vintra vojo tra kamparo de norda Usono

---

Subscriptions in the United States and Canada: \$3.00 per year.
Jarabono eksterlande por kalendara jaro: \$1.50 aŭ egalvaloro.
Gratis to Members of the EANA.

Regular Membership in EANA – \$5.00 per year. Patron – \$10.00.
H. S. or College Student & Armed Forces – \$3.00 per year.
Sustaining Board – \$3.00 or more per month.

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 70

NOVEMBER-DECEMBER 1956

Nos. 11-12

AN ACTIVE YEAR FOR INTERLANGUAGE

Summary of Experiences and Events of 1956

IN an amazing variety of fields and in many countries around the globe, the world interlanguage Esperanto was observed at work during the past summer, when thousands of people attended congresses, conferences, summer schools, and vacation tours using Esperanto as the only or principal means of communication. In addition to the Universal Esperanto Congress, held this year at Copenhagen, Denmark, with about 2,200 participants from 44 countries, more than two dozen gatherings in almost as many countries demonstrated the manifold uses to which Esperanto is being put regularly and successfully.

Learning French – via Esperanto

At the Château de Grésillon in France, which functions as a cultural center of the French Esperanto movement and offers various gatherings, courses, and activities all through the summer, a French Language Course for Foreigners was held, using Esperanto as the medium of instruction. Students from England, Germany, Italy, and Finland improved their knowledge of French by attending lessons in grammar and phonetics in the mornings, with all explanations given in Esperanto, and informal discussions and excursions in the afternoons. During these, the direct method was used, with Esperanto translations provided when this seemed necessary or useful. The results were highly interesting and encouraging. Not only did the foreign students make considerable progress in French, but a number of Frenchmen, who attended the classes out of curiosity, found that they could learn a great deal about their mother tongue by hearing its structure analyzed and explained in Esperanto.

This year's experiment was pronounced a full success by its students and teachers, the latter headed by an inspector of the French public school system. J. Bénistant. A second French Course for Foreigners, via Esperanto, is therefore being scheduled for July 15-31, 1957.

It might be recalled here that a French Grammar in Esperanto was published as far back as 1907 in Dijon, France. Its author was Paul Boulet, Secretary of the First Universal Esperanto Congress at Boulogne-sur-Mer. Dr. Emile Boirac, President of the University of Dijon, stated in his foreword: "Esperanto may become a most opportune instrument for the learning of national languages. The publication of Esperanto translations of many masterpieces of literature from different countries has already shown what Esperanto can accomplish in this field. It is now necessary to demonstrate also that Esperanto can be used for the worldwide teaching of any national language... Perhaps M. Boulet's example will be followed by Esperantists in other countries, so that we may be able to learn all languages in the best possible manner through grammars written in Esperanto and, therefore, directly usable all over the

world. When this result is achieved, it will be possible to affirm that Esperanto is not only a means of understanding among all peoples, but also among all the languages of the world."

The Grésillon experiment has successfully taken up the idea of the famous philosopher in a new and modernized form. Some work has been done along the same lines for the teaching of Italian and Japanese, via Esperanto. The Grésillon courses may serve to stimulate further developments in this field.

Culture and Vacations

While the "French through Esperanto" experiment was an innovation, other summer gatherings at which Esperanto is used for some specialized purpose have become annual events. One of them is the International Rendezvous at Grésillon. Others are the study and vacation weeks at Frostavallen, Sweden, at the International People's College of Elsinore, Denmark, at Constance, Germany, and at different places in the Netherlands, Italy, and Norway. Some of these have a heavy cultural and educational program, others are devoted to the training of Esperanto teachers, while a majority emphasize vacation fun, with a light diet of culture and education added to the schedule.

The Frostavallen Swedish Summer Week, the third of its kind, was meant for hard-working people and was kept on a very high level. Sponsored by the Swedish Institute for Cultural Exchange, in cooperation with the Swedish National UNESCO Commission and the Swedish Esperanto Institute, it is subsidized by the Swedish Ministry of Education and has as one of its aims the interpretation of Swedish culture and social progress to serious visitors from abroad. International problems of general interest as well as specific topics related to the Esperanto movement are also discussed. This year a cultural elite of 72 persons from thirteen countries, including New Zealand, Morocco, and the Canary Islands, was gathered at the Swedish study center.

The Esperanto courses at the International People's College in Elsinore were attended by 250 people from 15 countries. There were more applicants, but they had to be turned away for lack of accommodations. In addition to lectures (not as many as at Frostavallen), there were advanced Esperanto classes, excursions, motion pictures on Greece, Italy, and Japan, an Icelandic evening, a dramatic evening, a musical evening, a literary evening, and, of course, a dance.

The International Rendezvous at Grésillon attracted Esperanto-speaking vacationers from all over Europe, from Norway to Spain. Excursions to the châteaux of the Loire and to Mont-Saint-Michel and a field trip to a typical cooperative dairy were included in the program. At a similar gathering at Krommenie, Holland, eight countries were represented. Excursions to Volendam and Marken, to the Alkmaar Cheese Market, and a boat trip on the canals of Amsterdam were among the highlights. Constance, on Lake Constance, Germany (close to the borders of Switzerland and Austria), and Gran Paradiso, Italy, were among other vacation centers where Esperanto-speaking tourists from a number of countries gathered for education and relaxation.

Large Esperanto Congresses

The more formal congresses and conferences of the various Esper-

anto organizations were all very well attended this year. The Universal Esperanto Congress at Copenhagen had to limit registrations to 2,200, to avoid the overtaxing of available facilities. The Danish Deputy Minister of Foreign Affairs, Ernst Christiansen, the Mayor of Copenhagen, Ingvard Dahl, and official representatives of the Governments of Austria, Belgium, Finland, France, Hungary, the Netherlands, New Zealand, Norway, and Sweden addressed the Congress. Finland was represented by its Minister of Social Affairs, Madame Tyyne Leivo-Larsson, who spokē in beautiful Esperanto. This year's session of the International Summer University in Esperanto, directed by Dr. Paul Neergaard, featured lectures by professors from Britain, France, Italy, Austria, Denmark, Sweden, Norway, Yugoslavia, and the Canary Islands.

An International Christian Esperanto Congress was held with great success at Jönköping, Sweden. At an International Catholic Esperanto Congress, at Zaragoza, Spain, Archbishop Casimiro Morcillo of that city expressed himself in excellent Esperanto. A telegram of encouragement and blessing was received from Pope Pius XII.

An International Worker's Esperanto Congress was held at Belgrade, Yugoslavia, with 650 delegates from 19 countries. An Esperanto Youth Conference at the German seaside resort of Büsum attracted 300 young people and youth leaders from 15 countries. An Esperanto Conference of Railroad Employees, at Stockholm, Sweden, was attended by 356 delegates from 15 countries. There was also an International Esperanto Vacation Week for Railroad Employees in Vienna, Austria, attended by 150 people from 10 countries. An International Esperanto Congress for the Blind, at Copenhagen, Denmark, was attended by about 100 Esperanto-speaking blind persons from 13 countries. There was a conference of the Cooperative Esperanto League at Surrey Crest, England, an International Course on Esperanto and Geonism at Münchenwiler Castle, Switzerland, etc.

This enumeration is far from complete. In addition, National Esperanto Conferences in about twenty countries were attended by guests from abroad and thus became in fact international in character. The 46th Annual Congress of the Esperanto Association of North America, in Detroit, counted among its guests Professor Mello e Souza, one of the pioneers of Esperanto in Brazil.

Esperanto in Specialized Fields

Some of the conferences mentioned above demonstrate that the world interlanguage is being used on a continuous and regular basis in many specialized fields. A few examples may be added to this.

The *International Association for Esperanto in Science*, now fifty years old, celebrated its golden jubilee by a gala session in Copenhagen, under the chairmanship of the Norwegian zoologist, C. Støp-Bowitz. It has improved its magazine *Scienca Revuo*, published in the Netherlands, and is preparing an important volume of original studies in Esperanto under the title *Sciencaj Studoj*.

The *International Commission on Esperanto and Sociology*, of which Dr. William Solzbacher, of Washington, D. C., is the Chairman, and Mr. Cornelius J. Keur, of The Hague, the Secretary, held meetings both at the Universal Esperanto Congress in Copenhagen and at the Third World

Congress of Sociology, held in August in Amsterdam, under the auspices of UNESCO, the Netherlands Government, and the City of Amsterdam. Austria, Britain, Denmark, Germany, the Netherlands, Sweden, Switzerland, and the United States were represented at the Copenhagen meeting, Britain, British Guiana, Germany, India, the Netherlands, Rumania, the United States, and Yugoslavia at the Amsterdam meeting. The Commission also held a meeting at the home of Dr. J. Prins, Professor of Sociology at the University of Utrecht, to plan future work regarding the use of Esperanto in sociological research and the use of sociological research methods in the Esperanto movement.

The *International Police Esperanto League*, which had been dormant since the war, was revived at the International Police Exhibition held at Essen, Germany, in September 1956. The man who had originated the use of Esperanto in police work and had founded the Esperanto magazine *Polica Revuo* as far back as 1908, Agoston Marich, of Budapest, Hungary, recently died in Germany as a refugee from Communism.

An *International Lawyers' Esperanto Association* is now in formation, and an *International Esperanto Association of Journalists* is being put on a more active basis. At the Copenhagen Esperanto Congress, individual meetings covered such professional and special interest fields as: science, education, geography, sociology, journalism, university students, the printing trades, railroad employees, stamp collectors, peace movements, Christians, Catholics, Spiritualists, literature, and the arts.

This brief survey, although fragmentary and far from complete, proves that a study of the potentialities of Esperanto need not be limited to theoretical considerations, but can and must pay attention to what has already been accomplished. Esperanto is a living fact, not a mere project. Facts and figures are available on a continuing basis for scientific analysis and critical evaluation.

"Who's Who in America", in its current 1956-1957 edition, mentions Esperanto activities in a number of its biographies, including those of George William Bailey, George Alan Connor, William Solzbacher, and Mark Starr.

A 42-story skyscraper is now being built in Belo Horizonte, capital of the Brazilian State of Minas Gerais and one of the fastest-growing cities in the world (approaching the half-million mark). The building, which is located in the center of the city, will be ready for occupancy only in 1959, but the Esperanto Society of Minas Gerais has already signed a contract for office space on the twelfth floor. A sketch of the skyscraper is proudly displayed on the cover of the local Esperanto magazine, *Ĝesperanto Triumfanta*. In the current year, the Esperanto society has received a government subsidy of 50,000 cruzeiros.

The International Labor Office and *the Inter-Governmental Committee on European Migration*, both with headquarters at Geneva, Switzerland, recently have published informative booklets in Esperanto about their organization and operations.

ESPERANTO IN ACTION AROUND THE WORLD

The German Federal Railroads, which have been using Esperanto for several years in their volume of long distance timetables (*Fernfahrplan*), have now extended this use of the Interlanguage. The *Fernfahrplan* for the winter of 1956/1957, as well as the one for the preceding summer, contains not only an Esperanto translation of its General Explanations (on page 6a), but also a two-page Esperanto version of its "Hints for Travelers from Abroad" (pages 2 and 3). These "hints" appear also in German, English, and French.

The Spanish Ministry of Education, by a document dated June 25, 1956, has approved the Esperanto Correspondence Courses of the Spanish Esperanto Federation and has placed its organizers on the Official Register of Private Correspondence Schools, as per a Decree of 1955.

Amikoj de Kakttoj ("Cactus Friends") is a quarterly bulletin in Esperanto published in Wales for the benefit of cactus growers and others interested in the subject.

Illustrated travel folders in Esperanto have been published recently by the cities of Amsterdam (Netherlands), Lund (Sweden), and Hamburg (Germany), as well as by the Tegernsee Valley Traffic and Tourist Association, in the Bavarian Alps, Germany.

Radio Japan, in its English language program of June 16, 1956, presented as its guest speaker Dr. Zenmaro Toki on "the Esperanto Movement in Japan." He pointed out that in his country more than 25 universities and colleges have Esperanto societies and that dozens of Japanese high schools feature Esperanto study among their non-curricular activities. High school readers include articles on Esperanto and its author, Zamenhof, and one such textbook features an article by Professor Yukawa, the Nobel Prize winner, recommending Esperanto as a means of international understanding and cooperation.

An International Esperanto Organization of Blind Chess Players publishes a bulletin under the title *La Verda Kuriero*. At the International Esperanto Congress for the Blind, held at Copenhagen, Denmark, in August 1956, at the same time as the Universal Esperanto Congress, the group held a meeting and an international chess tournament.

The Italian Government Radio Network, in its regular shortwave broadcasts in Esperanto (now three times a week, on Tuesdays, Wednesdays, and Fridays), featured in November 1956 talks on Venice, Montecassino, Amalfi, the ancient monuments of Ravenna, the Baths of Caracalla in Rome, the composers Palestrina and Bellini, as well as a question-and-answer program, and items on the Esperanto movement and literature.

Marseille, France's second largest city, was host to this year's French Esperanto Congress. Mademoiselle Zaruppi, a woman Senator, was among the speakers at the opening session. In August 1957, the 42nd Universal Esperanto Congress is scheduled to be held in Marseille.

Among the blind, Esperanto is being taught and used successfully in many countries around the world, including the United States, where the Hadley School for the Blind, at Winnetka, Illinois, has conducted Esperanto correspondence courses for a number of years. News has now come from Barcelona, Spain, where the Spanish Association of Blind Esperantists decided at its second general assembly to launch an Esperanto correspondence course in Braille for Spanish-speaking students, using the textbook by Caplliure. It was also decided to enlarge and improve the bulletin of the group, published in Braille, and to thank the Bilbao radio for its special support to the local Esperanto Club for the Blind.

Three works by Voltaire, a volume containing Esperanto translations of "Candide", "Zadig", and "L'Ingénu", has just appeared in Paris. "Candide" had been available in Esperanto for a number of years. The other two satires of the French philosopher have now been published for the first time in the Interlanguage. Available from EANA, \$2.50.

Otto von Habsburg, oldest son of the last Emperor of Austria, told Herr Hugo Steiner, Director of the International Esperanto Museum in Vienna, that he considers a proposal for a six-country experiment in Esperanto teaching, under the auspices of the Council of Europe, as "a valuable contribution to European understanding." He added: "It would permit very important conclusions for the future... Everyone interested in Europe's future hopes, therefore, that the resolution will be adopted and that the experiment which it proposes will be completely successful." The plan (see "Esperanto and the Council of Europe" in the *American Esperanto Magazine* of March-April 1956) was discussed again by the Cultural Commission of the Council of Europe at its meeting in Oslo, Norway, in September 1956. It ended in a deadlock, with a vote of 6:6. Therefore it was decided to defer the matter until the next meeting.

The British radio (BBC) chose Esperanto as one of the subjects of its quiz program, "Twenty Questions", on August 10, 1956.

"Robert Louis Stevenson and Hawaii" was the subject of an interesting article in Esperanto, published by Yukiko Isobe in the magazine *La Revuo Orienta*, in Tokyo, Japan.

At the age of 88, George Edward Gauntlett, one of the earliest Esperanto pioneers in Japan, recently died in his adopted country. Born in Wales, he came to Japan in 1890 and stayed there for the rest of his life, becoming a Japanese citizen. He taught English in a number of colleges. In 1906, when he was Professor at Okayama National College, he organized the first Esperanto correspondence course in Japan. It was a spectacular success. The list of students served as the basis for the establishment of the Japanese Esperanto Association, which was founded in the same year and which recently, under its new name *Japanese Esperanto Institute*, celebrated its Golden Jubilee.

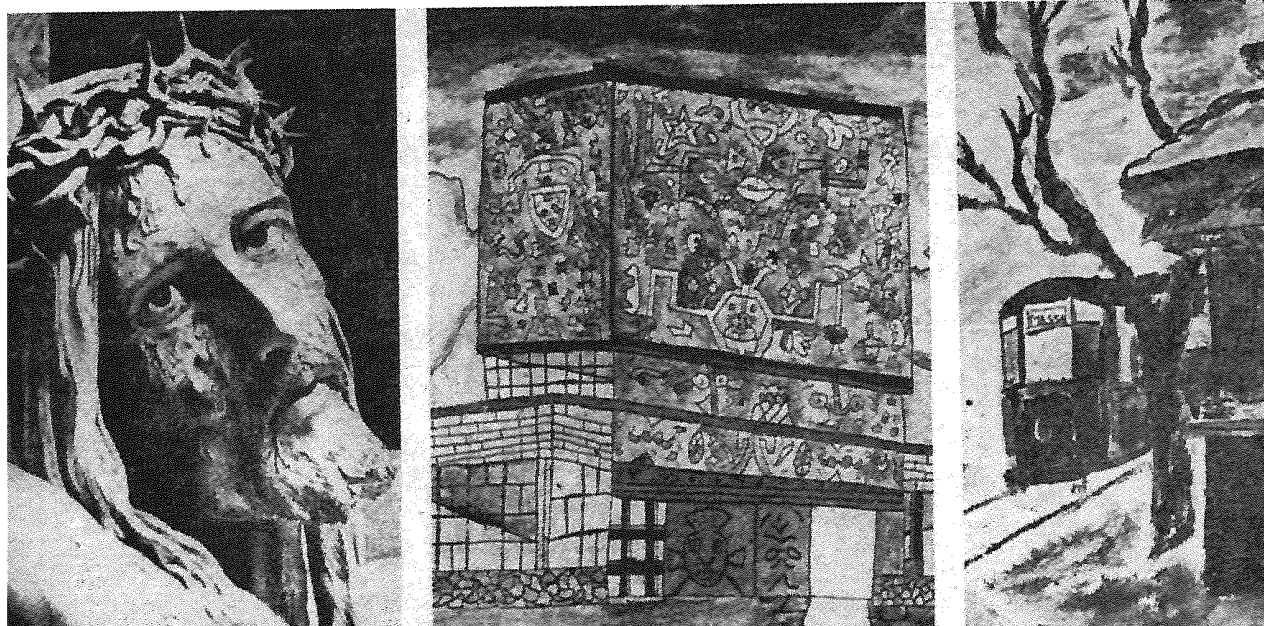

In Argentina the Journal of the Ministry of Communications (*Revista del Ministerio de Comunicaciones*) printed an illustrated article on postage stamps issued in honor of Esperanto. Such stamps were published since World War II by Brazil, Austria, Bulgaria, and Yugoslavia.

"Time" magazine of June 11, 1956, had Professor Jacques Barzun of Columbia University on its cover and ran a story on American intellectuals under the title "Parnassus – Coast to Coast". As part of this article, in Barzun's life story, the following sentences appeared on page 70: "To help pay his bills, Barzun and some friends ran a 'perfectly legal and honest tutoring mill' called Ghosts Inc. 'No subjects were barred, If a retired minister came who wanted to read *Hamlet in Esperanto* (one did), we supplied an instructor who spoke the language like a native.'..."

Scholarly and scientific journals in Japan, which publish articles or summaries in Esperanto, are becoming more and more numerous. Here are some recent examples: *Journal of the Yokohama Municipal University* (article by K. Tsumura on "Diatomes in the Ruins of Odawara Castle"); *The Stone Age*, journal of the Stone Age Research Association (article by Arata Sugimura on "Problems of the Holocene Era in the Tokyo Region"); *Kansai University Articles* (article by K. Hasida on "International Language and Scientific Terminology"); *Journal of the Japanese Physiological Society* (articles by Masaomi Fukuyama on "Electrical Stimulation of the Entire Body in Fishes", by Toshinari Kumasaka on "Human Nerves and Muscles", by H. Okuda on "Polarization of Goose Flesh").

More than 60,000 persons have seen a collection of children's paintings and drawings from 29 countries, collected through the use of Esperanto by the Temple School, of Rochester, Kent, England. The exhibition has been touring different parts of England and has been shown, for instance, at the Birmingham School for Training Art Teachers, the Manchester City Art Gallery, the Chatham Public Library, and the Lewis Textile Museum in Blackburn. It has also attracted attention on radio and television. Below are samples from the exhibition: "Head of Christ" by a 15-year-old Lebanese child, "Library" by a 13-year-old Mexican, and "Street Car" by a 14-year-old Italian child.

AN ESPERANTO VOCABULARY

An Esperanto Vocabulary. A list of nearly 3,000 words in Esperanto, compiled for the Society of Esperantist Teachers by Mr. C. Veness, Miss E. W. Tegg and Mr. J. H. Sullivan. 100 pages. Birmingham, England, 1956. Obtainable from EANA. Price 35¢. In quantity, 30¢.

EACHERS of Esperanto classes will be delighted when they see this booklet. It may well be valuable far beyond the uses for which it is primarily intended. Perhaps its example will stimulate the publication of teaching aids based on the same principles and will help to fill a serious gap now existing in schools as well as adult classes.

It has taken the authors four years to compile this booklet, which is especially designed for the use of children, 11 to 14 years old, learning Esperanto in English schools. Such classes have been fairly numerous and very successful in England (see "Esperanto in the Schools", page 139, *American Esperanto Magazine*, September-October 1956). Some of the children studying Esperanto in such classes are of average or below average intelligence and do not (or not yet) have more than a rudimentary understanding of grammar and word formation. They do not know yet how to use a dictionary. As a matter of fact, a regular dictionary, if they do try to use one, is full of pitfalls for them.

"An Esperanto Vocabulary" gives words indispensable for the writing of letters and simple essays. The material is ordered alphabetically, using English as the basis, but not in the form of "naked" roots or words, but rather in a context which explains what the words mean and which makes it clear that an English word may have several meanings, each of which may have a different Esperanto equivalent. For instance:

- an ACT (an action) Ago; (a law) Leĝo.
- an ACT (of a play) Akto.
- we ACT (behave) Ni kondutas.
  - (take some action) Ni agas.
  - (play a part) Ni ludas rolon; Ni aktoras.
- we ARGUE (we reason) Ni argumentas.
  - (we dispute) Ni disputas.
- an ARTICLE (a thing) Objekto; (in a newspaper) Artikolo.
- a TREAT (pleasure) Plezurego.
- we TREAT it carefully. Ni traktas ĝin zorge.
- we TREAT someone to a meal. Ni regalas iun per manĝo.
- a doctor TREATS a patient. Kuracisto kuracas pacienton.

The most difficult problem with which the compilers had to struggle was to decide what to include and what to omit. The choice was based on observation as to the words used by children themselves. The list was then reduced by comparison with a semantic frequency list, and again amended by practical use in school, in the actual teaching of Esperanto.

The three compilers are skilled teachers. One of them has had extensive experience in teaching Esperanto in school classes for 11-14-year-old children. The two others have had extensive experience in the teaching of French. The booklet will now have to be tested in actual

use. Improvements can then be made in the light of such experience.

There is no doubt in my mind that the basic idea of "An Esperanto Vocabulary" is sound and that the first edition now available is an amazingly good product. The booklet, as it is now – without any changes – will be worth its weight in gold to many teachers and students. It will greatly facilitate classwork and beginners' correspondence and will aid and inspire the study of Esperanto at a moment in the learning process when such aid and inspiration may be of vital importance. The booklet is so inexpensive that its use, in addition to a textbook and possibly a reader, should be no financial problem.

This praise does not mean, of course, that no improvements are possible. Looking through the pages, I found very little to criticize from the point of view of the booklet's purpose. There are a few misprints (e. g. *sanĉo* and *bonsanĉa* instead of *ŝanco* and *bonŝanca* on p. 51) and a few mistranslations (*lawyer* should not be *leĝisto*, but *advokato* or *juristo*), and several neologisms may be objectionable, although some of them appear in the *Plena Vortaro* (*teko* for *briefcase*, *feroca* for *fierce*, *kamiono* for *truck* or *lorry*). The punctuation needs some straightening out, and the use of upper and lower case letters is not always logical (e. g. *La marbordo* and *La Egoismo* on p. 76).

Imperfections are so few, however, that they do not seriously detract from the usefulness of the booklet.

It would be desirable, of course, to have at some time in the not too distant future an adaptation of "An Esperanto Vocabulary" to American needs. Such an adaptation would not be difficult to produce. British terms (such as *lorry*, *lift*, *tube*, *wireless*, *chemist*, *cinema*, *stone*, *peer*, *shilling*) could be dropped or replaced by their American equivalents. The spelling could be Americanized. On the other hand, since most Esperanto students in the United States are of high school age or older, words referring to children's games (*marbles*, *leapfrog*, *skipping rope*), children's diseases (*measles*, *scarlet fever*, *chickenpox*, *mumps*, *whooping cough*) and British school life (*standard*, *form*, *secondary modern school*, *infants' school*) could be replaced by words of adult interest. It might be desirable, however, to have an *Esperanto-English* edition as a companion to the present *English-Esperanto* booklet.

The purpose of any changes should not be to make the booklet larger or more "complete", but rather to make it as useful a tool as possible for the limited period – which may be very short in the case of some students, longer in other cases – preceding the time when students are able to use a regular dictionary properly and successfully.

"An Esperanto Vocabulary" may also show the way to a modernization of the well-known Esperanto "Keys", which played a tremendously important role in the promotion and use of Esperanto when H. F. Höveler (Ĉefeĉ) launched them through his *Internacia Propagandejo Esperantista*, founded in London in 1905, but which have lost much of their former usefulness. The fact that the "Keys" list only roots, without grammatical endings, and that they do not contain (with very few exceptions) any compound words, makes them strange in appearance and difficult to use for people who are essentially lazy and have little understanding of grammar and word formation. The "Keys" lack important modern words

and essential compound words, do not differentiate among synonyms and homonyms, and are cluttered up with a large number of words which are rarely used. Words like *abato* ("abbot"), *akcipitro* ("hawk"), *burdo* ("bumble-bee"), *frakseno* ("ash"), *gurdo* ("barrel organ"), *baladzo* ("bad exhalation"), *kaĉo* ("pap"), *kanabo* ("hemp"), *lutro* ("otter"), *naĉo* ("turnip"), *perdriko* ("partridge"), *petroselo* ("parsley"), *poligono* ("buckwheat"), *skvamo* ("fish scale"), *sukceno* ("amber"), *svati* ("arrange matrimony"), belong in a full-sized dictionary, but need not be in a miniature "Key". Probably at least one third of the words now in Esperanto "Keys" could be dropped without disastrous consequences, making valuable space available for more explanation, modern terms, and practical hints. Word frequency studies could be used as a basis for such a revision, and in a number of ways "An Esperanto Vocabulary" could provide valuable guidance and inspiration.

However, without waiting for what the future may bring, *An Esperanto Vocabulary*, as it has just come from the printers in England, may be highly recommended for use in beginners' classes as well as for use by home students. The compilers and the Society of British Esperantist Teachers deserve sincere congratulations. By preparing and publishing this booklet, they have made a valuable contribution to Esperanto teaching and have accomplished a real feat of pioneering. — W. S.

Sample Pages 4 and 53 from "An Esperanto Vocabulary"

an AMATEUR	Amatoro.	they MATCH (speaking of colours etc.)	Ili konformas.
an AMBITION	Ambicio.	a MATERIAL (in general)	Materialo; (textile) Ŝtofo.
AMERICA	(The United States) Usono. (The continent of America) Ameriko.	MATTER. WHAT'S THE MATTER?	Kio estas?
AMERICAN	Usona, Amerika; AN AMERICAN	IT DOESN'T MATTER	Ne gravas.
AMONG	Inter.	THE MATTER IS FINISHED	La afero estas finita.
ANCIENT	Antikva.	we MAY go (=we are allowed to go)	Ni havas permeson iri.
an ANGEL	Anĝelo.	(=it is possible we shall go)	Ni eble iros.
an ANGLE	Angulo.	MAY (The month)	Majo.
ANGRY	Kolera.	the MAYOR	La urbestro.
ANIMAL (Not vegetable or mineral)	Animala.	ME	Mi.
an ANIMAL	Besto.	a MEAL	Manĝo.
an ANKLE	Maleolo.	we MEAN to (= intend.)	Ni intencas.
we ANNOUNCE	Ni anoncas.	that MEANS . . .	Tio signifas . . .
an ANNOUNCEMENT	Anonco.	MEAN (=Stingy)	Avara.
we ANNOY (Somebody)	Ni ĉagrenas (iun).	MEASLES	Morbilo.
ANNOYED	Ĉagrenita.	we MEASURE something	Ni mezuras ion
an ANNUAL (A book published yearly)	Jarlibro.	the MEAT	La viando.
an ANNUAL event	Ĉiujara okazo.	a MEDAL	Medalo.
ANOTHER	Alia; ONE ANOTHER, Unu al la alia.	a MEDICINE	Medikamento.
an ANSWER	Respondo; WE ANSWER, Ni respondas.	we MEET someone	Ni renkontas iun.
an ANT	Formiko.	we MEET (each other)	Ni renkontiĝas.
ANY kind of,	Ia.	we MELT something	Ni fondas ion.
ANY quantity of,	Iom da.	it MELTS	Ĝi fandiĝas.
ANYONE (ANYBODY),	Iu.	a MEMBER	Ano.
ANYTHING	Io.	the MEMORY	La memoro.
ANYWHERE	Ie.	we MEND something	Ni riparas ion.
		MENTAL	arithmetica

LA ESPERANTO-STUDANTO

Here are some expressions that may prove useful in a restaurant where *oni parolas Esperante*. Notice especially the use of the suffix *-aj-* to give the names of the meat foods. Notice the Esperanto word for our American *crackers*. And remember, don't ask for a *ĉeko* in the restaurant—it's really a *kalkulo* (calculation), although you may need a *bankĉeko* to pay for it!

En la Restoracio

Kelnerino: Bonan tagon, sinjoro. Estas bela tago hodiaŭ, ĉu ne? Bonvole sidiĝu ĉi tie . . . kaj jen la menuo.

S-ro Diksen: Bonan tagon, fraŭlino. Jes, estas tre agrabla tago . . . Dankon, mi ja estas tre malsata. Kio estas bona hodiaŭ?

La fiŝo estas tre bona hodiaŭ.

Mi ne ŝatas fiŝon.

Do, eble vi dezirus ostrojn . . . aŭ ŝafidaĵon.

Mi ne ŝatas ostrojn . . . aŭ ŝafidaĵon . . . aŭ bovidaĵon . . . aŭ ŝinkon . . .

Do, eble vi preferas bifstekon!

Mi ne ŝat . . . H-m-m . . . Kion vi diris? Bifstekon? . . . Tre bone! Grandan bongustan bifstekon!

Kaj kiajn legomojn, sinjoro?

Ĉu legomoj gravas? Ne, nur bifstekon . . . Sed, se vi insistas . . . do, mi manĝos iom da terpomoj, pizoj, faboj, karotoj, maizo, salato . . .

Pardonu, sinjoro, vi rajtas elekti nur du legomojn.

Ĉu jes? Do . . . la du unuaj sufiĉas.

Ĉu vi deziras kafon kun la manĝo?

Ne . . . poste . . . Mi preferas kafon kun la deserto. Mi elektos glaciaĵon kun granda peco de ĉokolada kuko.

Tre bone, sinjoro, dankon.

(*Li sidas dum iom da tempo kaj atendas . . . prenas notlibron el la poŝo kaj subite ekkrias . . . alvokas la kelnerinon.*) Ho, fraŭlino, mi tre bedaŭras, sed . . . sed . . . mi ĵus memoras. La kuracisto insistas ke mi komencu dieton hodiaŭ! Ho, ve . . . laŭ lia instrukcio mi nur povas havi klaran buljonon kun biskvitoj. Ho, kompatinda mi . . . Alportu la supon . . . kaj poste la kalkulon. Mi estas nur sklavo de la kapricoj de mia kuracisto!

In the Restaurant

Waitress: Good day, sir. It's a lovely day today, isn't it? Please sit down here . . . and here is the menu.

Mr Diksen: Good day, Miss. Yes, it is a very pleasant day . . . Thank you, I am very hungry indeed. What is good today?

The fish is very good today.

I do not like fish.

Then, perhaps, you would like oysters . . . or lamb.

I do not like oysters . . . or lamb . . . or veal . . . or ham . . .

So, perhaps you prefer beefsteak!

I do not like . . . H-m-m . . . What did you say? Beefsteak? . . . Very well! A big delicious beefsteak!

And what kind of vegetables, sir?

Do vegetables matter? No, only beefsteak . . . But, if you insist . . . well, I will eat some potatoes, peas, beans, carrots, corn, salad . . .

Pardon, sir, you may select only two vegetables.

Is that right? Then . . . the two first ones will do.

Do you wish coffee with your meal?

No . . . later . . . I prefer coffee with the dessert. I will have ice-cream with a big piece of chocolate cake.

Very well, sir, thank you.

(*He sits awhile and waits . . . takes a notebook out of his pocket and suddenly cries out . . . calls the waitress.*) Oh, Miss, I am very sorry, but . . . but . . . I just remember. The doctor insists that I begin a diet today! Oh, woe . . . according to his instructions I may have only clear bouillon with crackers. Oh, poor me . . . Bring the soup . . . and afterwards the check. I am only a slave of the caprices of my doctor!

PETÖFI, POETO-HEROO DE LA BRAVA HUNGARA JUNULARO

Sándor Petöfi

La heroa luktado por libereco de la hungaraj junuloj sub la signalvorto *Petöfi*, instigis nin legi iom da poezio de Sándor Petöfi, skribita antaŭ cent jaroj kaj bele tradukita Esperante en "Hungara Antologio". La jena alvoko de la poeto-heroo por batali kontraŭ sklaveco, ankoraŭ troviĝas sur lipoj kaj sonas en oreloj de Hungaroj hodiaŭ:

Leviĝu, Hungaroj, la Patrolando vokas vin!
La tempo estas nun! Nun aŭ neniam!
Vivi en sklaveco – aŭ vivi en libereco,
Tio estas la demando por esti decidita!
Je la Dio de ĉiuj Hungaroj, ni ĵuras
Ke ni neniam plu estos sub la jugo sklava!

Petöfi mem mortis en batalado por libereco en sia tempo – "junaĝa, laŭdinda, kuraĝa". Kaj antaŭ kvarcent jaroj estis antaŭulo de Petöfi, nome la poeto *Balint Balassa*, kiu verkis belan poemon "*In Laudem Confinitiorum*" (vidu ĝin en "Hungara Antologio") kio havas aktualan signifon pri la hungaraj junuloj por ni ĉiuj en la nuna mondo. La lastaj tri versoj:

Ho, karaj, junaĝaj, laŭdindaj, kuraĝaj, landlimaj armeanoj,
Kies nomo glora estas grandhonora antaŭ ĉiuj teranoj,
Kiel arbon frukte: per feliĉ' dumlukte vin benu Diaj manoj.

Tra la jarcentoj, ĉiam daŭris la oferemo por libereco inter la junuloj de Hungarlando. Multegaj perdis siajn junajn vivojn tiucele. Ili restos por ĉiam en karmemoro de liberec-amantoj. Jen bela poemo de Petöfi (el "Hungara Antologio"), kiu unue montras lian amon *al la Vivo*, sed poste montras lian pli grandan amon *al la Libero*. Interese, ke li tiel profete priskribis sian propran morton, en ĉi tiu mirinda poemo:

Se Parolus Dio...

Se parolus Dio al mi jene:
"Mi permesas nun al vi, filet',
Tiel morti kiel al vi plaĉas",
Jen do, kio estus mia pet':

Temp' aŭtuna estu, milda, hela,
Sur la flavaj branĉoj suna bril',
Birdo postrestinta de l' printempo
Kantu branĉe per adiaŭtril'.

Kiel venas al natur' aŭtuna
Senrimarka mort', sen agoni',
Tiel al mi... mi rimarku ĝin nur
Kiam sidas ĝi jam apud mi.

Kaj nun, kiel birdo sur la branĉo
Mi ekkantu per la lasta kant',
Per ravanta voĉo, penetranta
Ĝis korfundoj, ĝis ĉiela land'.

Kaj se mia sorĉa kant' finiĝis,
Miajn lipojn fermu en la sven'
Via kiso, blondulino bela,
Vi, plej glora tera fenomen'.

Sed se tion Dio ne permesus,
Do – printempo estus la dezir'.
La printempo de Batal', kun rozoj,
Kun sangrozoj sur la brust' de vir'.

Entuziasme sonu najtingalo
De milito: la bataltrumpet'.
Mi ĉeestu kaj el mia koro
Ankaŭ kresku morta sangfloreto'.

Kaj se tiam falis mi el selo,
Miajn lipojn fermu en la sven'
Via kiso, ho Libero bela,
Vi, plej glora ĉielphenomen'.

The Esperanto Association of North America

KONKURSO PRI NOVAJ MEMBROJ POR EANA

FINE de novembro la tabelo de konkurantoj en la konkurso pri varbado de novaj membroj por EANA aspektis jene: *Henry J. Kruse* (17); *Robert W. Powell* (15); *Graham E. Fuller* (7); *Dr. William Solzbacher* (7); *Donald F. Walton* (6). Ĝis la fino de konkurso restas ankoraŭ unu monato kaj povas okazi ankoraŭ grandaj ŝanĝoj, des pli, ke en kelkaj lokoj finiĝas la kursoj kaj la kurs-gvidantoj penos aligi siajn studentojn al EANA.

Dum oktobro kaj novembro la jenaj niaj membroj varbis novajn membrojn por EANA: *H. Kruse* (1); *V. Whanger* (1); *D. Walton* (1); *D-rino M. Kidder* (3); *R. Powell* (3); *H. Hollis* (1); *D. Jagerman* (1); *D. Broadribb* (1). Certa kvanto da novaj membroj dum ĉi tiuj du monatoj venis ankaŭ pro nekonataj varbistoj. Al ĉiuj ni dankas sincere.

Inter niaj pioniroj ankoraŭ ne listigitaj en AE (vidu rubrikon "Niaj Pioniroj" en antaŭaj numeroj) troviĝas samideano *John Rutherford*. S-ro Rutherford unue interesiĝis pri Esperanto en la jaro 1910, kiam li hazarde vidis specimenon de AE, kaj pro tio mendis ekzempleron de la libro "The American Esperanto Book". Li skribis diversajn artikolojn por gazetoj kaj korespondis fervore dum la jaroj. Ĉar li loĝis plejparte en urbetoj en mezokcidenta Usono, li ne havis multan oportunon renkonti aliajn Esperantistojn. Li estis instruisto dum 20 jaroj, kaj nun estas ĉefoficisto de distrikta juĝejo en la ŝtato Iowa.

Ekstraj kontribuoj al la Subtena Kaso estis ricevitaj lastatempe de la sekvantaj membroj: *J. Leo Chapman* \$4.50, *Andrew I. Rogus* \$3.62, *C. D. Prewitt* \$5, *Nordic Winch* \$1. Koran dankon al ĉiuj.

Amerika Esperantisto en Bibliotekoj: Alproksimiĝas komenco de la jaro, tempo por renovigi donac-abonojn de "Amerika Esperantisto" por Publikaj Bibliotekoj, Universitatoj, Kolegioj, aŭ diversaj sociaj kluboj, kie ĝi estus akirebla por vasta publiko. Lastatempe la jenaj niaj membroj faris tiajn donac-abonojn: *V. Whanger* (5); *Angela Alfaroli* (2); *H. G. Riley* (1); *A. I. Rogus* (10); *D. L. Munro* (1); *Esperanto-Societo de Milwaukee* (4). Ni kore dankas al ili ĉiuj kaj petas la aliajn: kune kun via renovigo de membreco en EANA, sendu ankaŭ abonon por iu biblioteko. Ĝi kostas nur \$1.00.

Ĝojan Kristnaskon
Feliĉan Novjaron

ESPERANTA KRONIKO

En Springfield, Mo., en la loka kolegio, *D-rino Margaret Kidder*, kiu instruas tie la hispanan lingvon, instruas ankaŭ Esperanton al dekduo da studentoj. Kelkaj el ili jam aliĝis al EANA, legas Esperanto-librojn kaj korespondas kun diverslandaj gesamideanoj. Por sia kurso *D-rino Kidder* uzas la libron "Esperanto: The World Interlanguage" kaj la vortaron "Edinburgh".

En Philadelphia, Pa., estas sufiĉe granda nombro da Esperantistoj. Oni fondis E-grupon tie, kiu kunvenas okaze. Kelkaj samideanoj instruas Esperanton individue al siaj konatoj. Regularn kurson gvidas *Paul J. Mimplitsch* en la lernejo kie li instruas. Propagandan laboron faras *S-ro Mimplitsch* per paroladoj ĉe diversaj lokaj sociaj grupoj kaj kluboj, kaj *J. J. Trytiak*, kiu en kelkaj sinsekvaj numeroj de ukrainlingva gazeto "Ameryka" aperigis anoncojn pri la kurso de Esperanto, reklamojn kun adreso kie oni povas ricevi informojn pri la lingvo, kaj artikoletojn kun novaĵoj pri okazintaĵoj en la Esperanto-movado.

MOSAMO estas la nomo de la Esperanto-Klubo ĉe la Kolegio pri Minoj kaj Metalurgio en Rolla, Mo. La kasisto de la Klubo, *S-ro James M. Robertson* mendante 12 ekz. de "Esperanto: The World Interlanguage" skribis, ke dum la aŭtuna sezono la nombro de novaj membroj kreskis "pli ol iu anticipis". La konsilanto de la Klubo estas nia Prezidanto de EANA, *Profesoro John M. Brewer*, kiu instruas en la Kolegio.

La Esperanto-Klubo en Cleveland, Ohio, havis sian unuan kunvenon la 12-an de oktobro. Je invito de la Prezidanto, *Walter A. Donner*, venis kelkaj Esperantistoj kaj interesuloj por preparoli planojn por la estonta agado. La loka Publika Biblioteko disponigis por la kunvenoj (kiuj okazos regule ĉiun duan vendredon en monato) belan ĉambron, kie estos eble aranĝi ankaŭ la kurson. Pere de loka gazetaro oni anoncas pri kunvenoj kaj donas informojn pri Esperanto.

La Esperanto-Societo de New York dum sia ĉi-sezona unua kunveno gastigis *F-inon Guiomar Aquino* el Brazilo, kiu vizitis Usonon. *F-ino Aquino* vizitis ankaŭ gesamideanojn en Chicago kaj kelkfoje estis en Newark, kie ŝi partoprenis en kunvenoj de la loka grupo. Al New York translokiĝis portempe *Donald R. Broadribb*, kiun oni elektis prezidanto de la societo. Kunvenoj de la grupo okazas regule ĉiun unuan kaj trian sabaton en monato ĉe YMCA je 23-a Strato kaj 7-a Avenuo. Estas en programo serio da prelegoj pri Esperanto kiel lingvo kaj movado, E-literaturo (faka kaj ĝenerala), gazetaro, fak-organizoj, ktp. Tiun serion komencigis *S-ro Broadribb* per prelego pri religia literaturo en Esperanto. Pro la interesaj prelegoj, instruaj temoj kaj spertaj prelegistoj, la loka Esperantistaro havas okazon agrable pasigi la vesperon kaj multon lerni pri la movado. La Societo kore invitas ĉiujn Esperantistojn en New York kaj ĉirkaŭaĵo viziti la kunvenojn, kiuj pro diversnacia ĉeestantaro kaj oftaj eksterlandaj gastoj, donas bonan okazon por praktiki la lingvon kaj fari personajn amikajn kontaktojn.

Ĉu vi jam renovigis vian membrecon en EANA por la jaro 1957?

Skolta Esperanto-Organizo por Usono estas la plano de nia membro *S-ro C. Stanley Otto*, 20 *Harvard Terrace*, *West Orange*, *N. J.*, kiun li volas starigi en kadroj de EANA kaj kun helpo de ĉiuj kiuj interesiĝas pri Esperanto-skoltismo en Usono. "Stan", juna viro kun multe da sperto en la regula skolta movado, esperas krei viglan skolt-fakon, kiu utiligos Esperanton por la propraj ĝuoj de Esperanto-skoltoj kaj por influi la nacion skolt-movadon pri Esperanto. Li profunde konas la movadon, havas kontaktojn kun skolt-estroj, kaj jam pasintan someron ĉeestis gravan kurson por skoltestroj ĉe la *Schiff Scout Reservation*, *University of Scouting*. Jen bona oportuno por ĉiuj kiuj aŭ deziras aliĝi al Usonaj Esperanto-Skoltoj aŭ deziras helpi pri la starigo de vigla Esperanto-Skolta movado en nia lando. Skribu al *S-ro Otto* laŭ la adreso supre, aŭ al la EANA oficejo por informoj.

F-ino Cecile Pollatz, unu el la oficistoj de la Esperanto-Societo de *Milwaukee*, kaj konata pro siaj gravaj helpoj al la pasintaj du Kongresoj de EANA, estas daŭre aktiva en la progresigo de Esperanto. Sciante, ke AE en la bibliotekoj helpas pri Esperanto-propagando, ŝi aranĝis por abonoj por kvar plej gravaj bibliotekoj en *Milwaukee*, en la nomo de ESMo. Bona membro de ESMo, *S-ino Fred Haertle*, helpis pri tiu celo per kontribuo al la klubo. Ni sincere dankas al ĉiuj en ESMo. F-ino Pollatz pretiĝas por instrui Esperanto-kurson en la *YWCA* komence de la venonta kursperiodo en februaro. Ni deziras sukceson.

Radio Roma en Italujo, unu el la plej longdaŭraj dissendistoj de Esperanto-paroladoj, ktp, sendas radio-novaĵojn regule ĉiuvendrede kaj merkrede de 18.15-19.10 (MET) je metroj 30.90 (Mc/s. 9.71) 41.24 (Mc/s. 7.27), 50.34 (Mc/s. 5.96).

Nova Kodo-Lingvo por la Mondo! La supra novaĵo pri radio-instrukcioj sendube estas klara al mallongondaj radio-entuziasmoj, sed al ni (ne spertaj pri tiuj mirindaj aferoj) ĝi iom aspektas kiel nova cifero-kodo proponita de du lingvistoj en Italujo por tutmonda interkompreno! Ili havas sistemon de ciferoj por reprezenti ideojn en ĉiuj lingvoj. Ekzemple, "33" signifas "amo"! (*Joel Silverman* kiu sendis la eltondaĵon al ni, finis sian leteron: "Kun multe da '33'.") Oni asertas ke la jena frazo havas klaran signifon ankaŭ; ĉu vi povas legi ĝin? Jen: "432 75/5 428 182 326 91 432 738 908"! Post 'traduko' ĝi ja signifas, "En Italujo la klimato estas bela en la nuna tempo". Sed...

Du Esperanto-Veteranoj mortis: Kun granda bedaŭro ni anoncas la forpason de du konataj niaj veteranoj. *S-ro J. J. Butler*, *Nov-Jorko*, kiu havis proksimume 90 jarojn, mortis dum somero. Ni sciiĝis pri tio nur pro reveno de AE markita "mortinta". De la fruaj tagoj de EANA li estis ĝia konstanta membro. Li estis iama prezidanto de la Esperanto-Societo de *Nov-Jorko*, kaj restis entuziasma pri Esperanto ĝis la fino. *Dr. J. J. Scholtes*, de *Rittman*, *Ohio*, kiu havis preskaŭ 75 jarojn, mortis la 5-an de septembro pro koratako post du tagoj de malsano. Pro sciigo de samideano *W.A. Donner* ni lernis la malĝojan novaĵon. *Dr. Scholtes* estis tre aktiva por Esperanto en frutempaj tagoj. Ambaŭ niaj veteranoj troviĝis en la "Honora Listo de la Ora Jubileo de EANA" pasintjare. Al ĉiuj iliaj familianoj ni esprimas sincerajn kondolencojn.

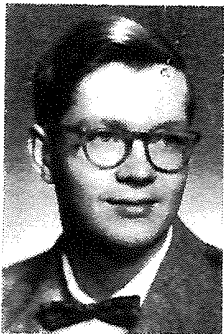
La Esperanto-Societo de Milwaukee, daŭre faras 'kurantan historion' sub la nova estraro kun *Jon B. Willarson* kiel Prezidanto. Pri la komuna pikniko de ESMo kaj ESĈo (Esperanto-Societo de Chicago), kiun ni raportis en la pasinta numero de AE, ni ricevis belan tri-koloran anoncon kun trafa titolo "A Tale of Two Cities" (Rakonto pri Du Urboj). Prezidanto Willarson faris ĝin, kiel ankaŭ la bultenon "Esperanto en Milwaukee". Li partoprenis en du televidaj programoj kun membroj de ESMo, la 26an kaj 27an de oktobro, — en tiu lasta kun *Cecile Pollatz*, *Daphne Dubnke*, *Jeanette Vitucci*, *Pat Murphy*, kaj *Kent Nilsson*. Bona Esperanto-propagando. Li instruas Esperanto-kurson al dekduo da studentoj en "Shorewood Opportunity School", kaj ricevas plenan pagon de la lernejo kiel instruisto. La klubo preparas Zamenhof-bankedon la 15an de decembro, kun *S-ro H. Tobusch* de Chicago (ESĈo) kiel ĉefa paroladisto. Kaj la klubo sukcesis enmeti mil-vortan artikolon de Prezidanto Willarson en la gazeton "Milwaukee Turner" en oktobro, kun titolo "One World, One Language" (Unu Mondo, Unu Lingvo). Ni presas tiun artikolon sube kiel ekzemplon de bona verkado por aliaj.

ONE WORLD, ONE LANGUAGE

BY JON B. WILLARSON

President, The Esperanto Society of Milwaukee

Esperanto is an international language for use between people that cannot speak the same national language. The word "Esperanto" (which in Esperanto means "one who hopes") sounds a lot like Spanish or Italian to many people since Esperanto is, in fact,

JON B. WILLARSON

There are two important points to be made. One is that Esperanto in no way wants to replace our national languages, but is meant only to serve between the countries of the world.

Secondly, there is no point in arguing that an "artificial" language cannot be spoken, cannot convey delicate shades of meaning. I know that Esperanto can be spoken fluently and with ease since I have done so many times with Esperantists from many countries, and have seen others doing the same with just as much apparent satisfaction as I had. And I have had long discussions on semantics and the philosophical meaning of truth until 3:00 in the morning in Esperanto, read poetry in the International Language that has moved me first to tears and then to almost uncontrollable laughter, delved into the mathematical theory of rocket flight in correspondence with a friend in Sweden through Esperanto, and translated the details of a

based to a large extent on roots from the Romance languages. About sixty-five years ago Dr. L. L. Zamenhof published the first simple Esperanto textbook. Since then the language has evolved in use so that now it is a living fact used daily by millions of people throughout the world.

cancer operation from Esperanto into English while a famous Japanese surgeon who knew no English showed slides of the operation before the Milwaukee Gynecological Society and made his commentary in Esperanto. Anyone can say "Esperanto isn't for me", but no one can say "Esperanto doesn't work."

An international language should be neutral, so as not to offend any country, and should be as easy to learn as possible.

The neutrality of Esperanto rests in its vocabulary, which is composed mainly of roots from the Romance languages with some Germanic, Slavic, and Asian roots for good measure.

Esperanto is actually five to ten times easier to learn than any national language since these international roots are linked by a perfectly regular grammar without exceptions. Also many new words, instead of being learned separately, are formed logically from an ingenious system of affixes. The alphabet of Esperanto is completely phonetic. Here is a sample of easy Esperanto: **La inteligenta persono lernas la interlingvon Esperanto rapide kaj facile. Esperanto estas la moderna, kultura lingvo por la tuta mondo. Esperanto meritas vian seriozan konsideron. Lernu la internacian lingvon Esperanto!**

By learning Esperanto you can correspond on an equal footing using a neutral language with peoples of over 80 countries, double your travel enjoyment in Europe and South America, open up new fields of reading in national and unique international literature, master another language without wasting time on irregularities and exceptions, and widen your cultural horizons in general.

The annual Universal Congress of Esperanto draws more than 2000 delegates from all parts of the world, who can then speak together in perfect understanding with no language barrier between them. UNESCO at its General Assembly in Montevideo in 1954 approved and recommended Esperanto for use in international life.

LA ESPERANTIGO DE PERSONAJ KAJ GEOGRAFIAJ NOMOJ

D-ro William Solzbacher

Membro de la Akademio de Esperanto

SE Harry Butler volas nomi sin "Heĉjo Ĉefservisto" kaj se Ellen Chatham fiere subskribas siajn leterojn "Henjo Babilŝinko", tio eble amuzos ilin kaj certe amuzos aliajn. Sed se Henjo Babilŝinko sendas sian adreson al eksterlanda korespondanto, dirante, ke ŝi loĝas en la Ĉeriza Aleo (*Cherry Avenue*) en Anĝelurbo (*Los Angeles*), la korespondado ne daŭros longe, ĉar la leterportisto ne trovos ŝian domon. Eĉ se li estas amatora detektivo kaj deĉifras la strangan adreson, tio tute ne havos propagandan efikon favoran al Esperanto. Leterportisto renkontas diversajn specojn de stranguloj kaj frenezuloj. Li eble konkludos ke la Esperantistoj estas unu el ili.

Esperanto devas plifaciligi internaciajn rilatojn, ne fari ilin pli komplikitaj. En internaciaj poŝtaj komunikoj la adreso estu ĉiam skribata en la maniero, en kiu ĝi estas uzata en la alvena lando, escepte de la nomo de la lando, kiu estu en la lingvo de la devena lando. Esperantigitaj adresoj estas konfuzaj kaj helpas nek Esperanton nek la rapidan kaj efikan funkciadon de la poŝto.

Oni povas diri ion similan pri la nomoj de ĵurnaloj, revuoj, hoteloj kaj komercaj firmoj. Se vi skribas al eksterlanda amiko, ke vi legis ion en la *Ĉetnugaj Tempoj* aŭ en la *Vaŝingtonaj Poŝto, Tempoj kaj Heroldo*, kaj se via amiko vere bezonas la nomojn de tiuj ĵurnaloj por iu grava klopodo, estos tre malfacile por li ekscii, ke vi parolis pri la *Chattanooga Times* kaj pri la *Washington Post and Times-Herald*; li ankaŭ eble opinios, ke tiuj *Poŝto, Tempoj kaj Heroldo* estas tri ĵurnaloj anstataŭ unu. Tiaj nomoj ĉiam devus esti uzataj en la originala nacilingva formo. Se vi volas, kaj se en kelkaj kazoj tio ŝajnas esti utila, vi povas aldoni en krampoj la tradukon, la elparoladon, aŭ ambaŭ; sed fakte tio ne estas necesa tre ofte. Se ĵurnalo nomiĝas *Times, News, Observer, Day, Evening, Post, Herald, Inquirer, Intelligencer, Sun, Star, World, Journal, Mirror*, tio havas nenian veran signifon, same kiel persono nomata William Smith (kies etimologia signifo estas "la voloforta forĝisto") ofte eĉ ne konas la devenon de la nomo.

Se vi mencias nomon de hotelo, donu ĝian veran nomon, ne ian fantazian tradukon. Hoteloj nomiĝas *Hotel New Yorker* (ne "Hotelo Nov-Jorkano"), *Hotel de la Paix, Dreikönigenhotel, Albergo della Marina*. Se via amiko bezonas ĉambron, li devas esti kapabla trovi la hotelon kaj esti certa, ke ĝi estas rekomendinda. Poste, se tio lin amuzas, li povos eltrovi, kion la nomo signifas en Esperanto.

Geografiaj nomoj ofte prezentas problemojn en Esperanto, kaj tiuj problemoj estas speciale malfacilaj en anglalingvaj landoj. Nomoj kiel *Mauch Chunk, Cheltenham, Albany, Des Moines, Prairie du Chien*, kaj eĉ *New York, Chicago, Los Angeles, St. Louis*, estas Esperantigeblaj nur je la prezo de ŝanĝoj, kiuj kripligas la aspekton aŭ la elparoladon, aŭ ambaŭ. La problemoj meritas pli sisteman analizon.

Laŭeble la nomoj de urboj, provincoj kaj landoj devus havi en Esperanto substantivan formon finiĝantan en -o. En kelkaj kazoj la urbanomoj jam havas Esperantan aŭ preskaŭ-Esperantan formon: Milano, To-

rino, Palermo, Otranto, Toledo, Oslo, Tananarivo, Valparaiso, Lugano. En aliaj kazoj estas facile Esperantigi la nomon: Tokio, Monako, San-Marino, San-Francisko, Sakramento, Kairo, Meksiko, Montrealo, Bostono, Berlino, Londono, Romo, Belgrado, Amsterdamo, Madrido, Barcelono, Havano, Manilo, San-Diego, Portlando.

En la kazoj nomitaj almenaŭ la substantivaj formoj prezentas neniun malfacilaĵon. Pri la adjektivaj formoj oni devas esti iomete pli singarda. La vortoj *osla*, *tokia* kaj *portlanda* eble ne ĉiam estas tute klaraj (kvan-kam ili kompreneble estas ĝustaj). Se estas ia dubo, estas preferinde eviti ilin kaj paroli pri mebloj *el Oslo* anstataŭ *oslaj* mebloj.

Ĉiu plua paŝo kondukas nin en pli duban regionon. Ekzistas almenaŭ kvar principoj, laŭ kiuj oni povas Esperantigi geografian nomon, kaj ili kontraŭdiras unu la alian: (1) la skribmaniero en la nacia lingvo, (2) la elparolado en la nacia lingvo, (3) la "internacia" uzo, ofte, sed ne ĉiam, bazita sur la latina formo de la nomo, (4) formoj uzitaj en la pasinteco en Esperanto-libroj kaj gazetoj. Estas kelkfoje malfacile, elekti la plej taŭgan – aŭ malplej netaŭgan – formon.

Ni rigardu ekzemple la nomon de la pola ĉefurbo. La poloj skribas *Warszawa* kaj diras *Varŝava*; la rusoj uzas la saman vorton. La germanoj skribas *Warschau* kaj diras *Varŝaŭ*. Aliflanke la latina nomo estas *Varsavia*, la franca *Varsovie*, la angla *Warsaw*. Se oni Esperantigus la nomon nun, oni sendube dirus *Varŝavo*. Sed Zamenhof elektis la francan formon kaj diris *Varsovio*. Ĝenerale oni do uzas tiun vorton.

La sidejo de la nederlandaj Reĝino kaj registaro (la laŭkonstitucia ĉefurbo ja estas Amsterdamo) estas alia ekzemplo. La plena oficiala nomo estas *'s Gravenshage* ("la ĉirkaŭbarita lando de la grafo"), vorto malfacile skribebla kaj eĉ pli malfacile elparolebla por eksterlandanoj. Eĉ la nederlandanoj trovas la nomon tro longa kaj preferas la mallongigon *Den Haag*. Francoj diras *La Haye*, angloj *The Hague*. Hago sendube estas la plej taŭga Esperanto-formo (en poŝtadresoĵ tamen prefere skribu *Den Haag*).

La dana ĉefurbo estas alia ekzemplo. En dana lingvo ĝi estas *København*, kaj oni elparolas tion proksimume *Kjebenhaŭn'*. Germane oni diras *Kopenhagen*, angle *Copenhagen*, svede *Köpenhamn* (elp. *Ĉepenhamn*), france *Copenhague*. En Esperanto *Kopenhago* estas preskaŭ ĝenerale uzata kaj ŝajnas la plej taŭga formo.

Por la irlanda ĉefurbo la irlanda nomo ne taŭgas internacie, ĉar ne niu komprenas ĝin. Nek *Baile Atha Cliath* (tiel oni skribas ĝin) nek *Blakli'* (tiel oni ĝenerale elparolas ĝin) estas utile Esperantigeblaj. Tial la angla nomo *Dublin*, kiu estas internacie uzata kaj eĉ en la urbo mem uzata pli ofte ol la irlanda, estas bazo de la Esperanto-formo *Dublino*.

Kolonjo por *Köln* (france kaj angle *Cologne*) kaj *Vieno* por *Wien* (angle *Vienna*, france *Vienne*) sekvas la francajn formojn. Ili estas multe uzataj en Esperanto, sed ne ŝajnas al mi tute kontentigaj.

Usonaj urb- kaj ŝtatnomoj estas malfacile Esperantigeblaj, se oni ne volas tute kripligi ilin. Eĉ kelkaj el la plej multe uzataj estas kritik-eblaj. En multaj kazoj la vortoj sekvas nek la ortografion nek la elparoladon nek la etimologion. Kelkaj formoj estas elpensitaj en Eŭropo, ne laŭ la maniero, en kiu la usonanoj elparolas la nomon, sed laŭ la maniero, en kiu eŭropanoj opinias, ke usonanoj elparolas ĝin. *Ĉikago*,

Miĉigano kaj *Konektikuto* estas en tiu kategorio. En rusa lingvo oni diras *Ĉikago*, *Miĉigan* kaj *Konnektikut*. Rusoj – kaj aliaj eŭropanoj – lernis, ke en la angla lingvo *ch* estas elparolata *ĉ* kaj *ct* estas elparolata *kt*. Ili ne scias, ke ofte *ch* estas elparolata *ŝ* (speciale en nomoj venantaj el la lingvoj de nordamerikaj indianoj) aŭ *k*, kaj ke en la vorto *Connecticut* la *ct* egalas simplan *t*. Laŭ la elparolado, *Ŝikago*, *Miŝigeno* kaj *Konetikto* estus preferindaj, sed ilia skribmaniero aspektas eĉ pli barbare ol *Ĉikago*, *Miĉigano* kaj *Konektikuto*.

Ankaŭ nomoj kiel *Njutono*, *Kebeke*, *Nov-Jersio*, *Okcidenta Virginio*, *Pokipsio* estas tiel malfacile rekoneblaj, ke la Esperantigo de tiaj geografiaj nomoj estas tre duba afero. Rigardante tra la Esperanto-gazetaro – tiurilate mi ne faras escepton por *Amerika Esperantisto* – oni trovas tiom da monstraĵoj inter la Esperantigitaj nomoj, ke oni fariĝas tre singarda kaj hezitema pri tiaj klopodoj.

Studante la problemon en realisma maniero, oni povas unue akcepti la principon, ke la grandega plimulto de geografiaj nomoj kaj personaj nomoj tute ne bezonas tradukon en Esperanto aŭ iu alia lingvo. *Hendersonville*, *Fairway Hills*, *Hedgetown Junction*, *Menominee Falls*, *Colorado Springs*, *Jackson Heights*, *Prairie du Chien*, *Salt Lake City* estas menciataj en tiu sama formo en francaj, germanaj, hispanaj, svedaj kaj indoneziaj gazetoj. Kial ni do traduku aŭ aliformigu ilin? Ili havas unu nomon por ĉiuj landoj kaj ĉiuj lingvoj. Se oni volas klarigi la originon kaj la elparoladon, oni povas tion fari en krampoj. Plej ofte tamen tiaj nomoj estas uzataj eksterlande nur en skriba formo. Cetere eĉ multaj usonanoj ne scias, kiel elparoli *Los Angeles* kaj *Yosemite*. Kial ni tro multe zorgu pri klarigo de la elparolado al eksterlandanoj?

Ni ankaŭ atentu la fakton, ke en multaj naciaj lingvoj la ĝenerala tendenco nun estas kontraŭ la traduko de eksterlandaj geografiaj nomoj. En Germanujo antaŭ 50 jaroj oni ĝenerale skribis kaj diris *Neuyork*, *Neumexiko*, *Sudkarolina* – nun oni preskaŭ ĉiam skribas (la elparolado estas alia afero) *New York*, *New Mexico*, *South Carolina*. En franca lingvo oni skribas *la Californie* kaj *Nouveau-Mexique*, sed aliflanke *New-York*, *New-Jersey*, *New-Haven*, *West-Point*. En hispana lingvo oni skribas *Nueva York* aŭ *New York*, sed ĉiam *New Jersey* kaj *New Haven*. En itala lingvo oni skribas pli ofte *New York* ol *Nuova York*.

Kvankam la Esperantigitaj formoj *Novjorko* (aŭ *Nov-Jorko*), *Filadelfio*, *Parizo*, *Kolonjo* havas sufiĉe longan tradicion en Esperanto, ilia aspekto ŝajnas al mi tiel malbela kaj kripla, ke mi ĉiam skribas *New York*, *Philadelphia*, *Paris* kaj *Koln*. Kiam mi uzas la nomojn *buŝe*, mi ĝenerale diras *Novjorko*, *Filadelfio*, *Parizo* kaj *Kolonjo*. Mi konfesas, tiu praktiko ne estas tute logika, kaj mi ne volas trudi ĝin al aliaj. Sed ĝi havas kelkajn avantaĝojn. Kiam oni skribas, la literoj estas la solaj signoj esprimantaj tion, kion oni volas diri. Oni tial devus uzi vortojn tiel, ke nenia miskompreno estu ebla. Kiam oni parolas, la voĉo havas multajn eblecojn, pligrandigi la klarecon de la vortoj. Aliflanke oni evitas laŭeble, eliri el la sonsistemo de la lingvo, kiun oni parolas. Alivorte: *Novjorko* en parolo sonas pli bele; *New York* sur presita paĝo aspektas pli bele.

En la nuna tempo plena solvo de la problemo estas nek ebla nek necesa. La kontinentoj, oceanoj, landoj, kaj kelkaj el la plej gravaj urboj,

provincoj kaj riveroj havas Esperanto-nomojn. Malpli gravaj urboj kaj riveroj, kaj el la pli gravaj tiuj, kies Esperanto-formo diferencus tro multe de la nacilingva nomo, prefere neniam estu Esperantigataj. En la limo inter la du kategorioj estas multaj dubaj kazoj, pri kiuj oni povas havi diversajn opiniojn. Kiam mi havas dubon pri io tia, mi ĝenerale decidas, *ne* Esperantigi la nomon. Troigo de tiu principo ŝajnas al mi malpli riska ol troa entuziasmo en la alia direkto.

Esperanto-Asocio de Lima, Ohio, estas unu el la plej fidelaj kaj helpaj grupoj en EANA, – kaj 100% de la membroj aliĝis al nia landa asocio. Dum la jaroj, la Lima grupo sub la prezidanteco de *D-rino Luella K. Beecher* malavare subtenis al EANA, kaj eĉ aranĝis Kongreson en Lima. La grupo elektis novan estraron en oktobro jene: Prezidanto, *D-ro Luella K. Beecher*; Vic-Prezidanto, *S-ino Harry Jay*; Dua Vic-Prezidanto, *S-ino F. D. Hoffman*; Sekretario-Kasisto, *S-ino Arthur M. Vaughn*. Inter la membraro estas ankaŭ *S-ino Edna Holloway*, *F-ino Mae Ayers*, *S-ino Howard Fletcher*, *S-ino Marjorie Brown*, kaj *S-ro Earl Sealts*. Vere imitinda grupo de Esperantistoj.

D-rino Luella K. Beecher, prezidanto de la Lima Esperanto-Asocio kaj amata estro de la Bahaa Kredo meritas specialan mencion ne nur pro siaj multaj helpoj al Esperanto, sed pro tio ke ŝi havis 89 jarojn je la 3-a de decembro, 1956. *D-rino Beecher* iris al Grenada en la Okcidentaj Indioj antaŭ nelonge, por pasigi la trian vintron tie, kune kun sia bofilo *S-ro Frank Baker*. Oni povas taksi ŝian viklecon pro tio, ke ŝi ĉiutage ĝuas naĝadon en la oceano ĉe Grenada. Kun granda estimo kaj admiro ni salutas ŝin.

S-ro Peter Tan, kiu venis al Usono de Hong Kong por studi en kolegio vizitis nin dum sia somera restado en Nov-Jorko (vidu pri li en AE, Majo-Junio, paĝon 76). Li nun denove troviĝas en Luther-Kolegio en Iowa, kie li multe praktikas Esperanton kaj penas interesigi kunulojn.

S-ino J'natl Avelle, en Arizono, interesiĝas pri Esperanto por utiligi ĝin en movado nomita *Scientologio* (Scientology). Ŝi havas kvar junajn ĉarmajn filinojn al kiuj ŝi instruas Esperanton. Ni deziras sukceson al ŝi en ĉiuj klopodoj per Esperanto.

En du televidaj programoj, la 13-an de novembro, Profesoro *F. C. Neumann* prelegis pri Esperanto kaj donis provlecionon en la interlingvo. La programoj estis eroj en la tielnomata "Kolegio de la Aer-Radioj" en Lancaster, Pa., kaj okazis de la naŭa ĝis la naŭa kaj duono matene.

La Esperanto-Asocio de Nov-Jersio montris viglan aktivecon dum la aŭtuna sezono. Okazis kursoj de Esperanto en naŭ diversaj Lernejoj por Plenkreskuloj jene: Bound Brook, East Orange, Elizabeth, Livingston, Milburn, Newark (2), Orange kaj Passaic. Instruistoj de la kursoj estis: *C. Stanley Otto*, *Faith Hoekstra*, *David Jagerman*, *Donald Walton*, *Helen Walton*, *Connie Davis*, *Elsie Yungbans*, *Amelia Dresner* kaj *Nicholas Torzs*. La Asocio regule kunvenas ĉiun unuan vendredon de la monato, kaj dissendas al siaj membroj unupaĝan bultenon "La EANJ-Skizeto". Imitinda kaj laŭdinda laboro!

ESKIMOJ KAJ ROSMAROJ

Eskimoj de la malproksima nordo en Kanado kaj Alasko hodiaŭ ankoraŭ sekvas kutimojn ne multe diferencajn de tiuj de siaj gepatroj antaŭ 100 jaroj. Ili ankoraŭ loĝas en domoj konstruitaj el glaciblokoj, kaj ĉasas rosmarojn laŭ malnova maniero, nur iomete plibonigita pro utiligo de moderna aŭtomata paŝilo. Tamen la tekniko, la danĝero, kaj la ekscito restas proksimume same streĉaj kiel tiuj en la jena rakonto, kiun ni kompilis laŭ artikolo presita angle en la gazeto "The Beaver", organo de la kompanio Hudson's Bay. La priskribo estas de Usonano D-ro E. K. Kane, laŭ lia taglibro el la jaro 1854.

Kiam la ĉasgrupo de Eskimoj alproksimiĝis al la nove formita glacio, kie la nigra surfaco pro kunkmiksita nuboj kaj akvo indikis la malfermitan maron, ili de tempo al tempo forprenis siajn kapuĉojn kaj aŭskultis atente por blekoj de rosmaroj.

Post nelonge Myouk konvinkiĝis pro la signoj kaj sonoj, aŭ ambaŭ, ke rosmaro atendas lin en malgranda spaco de akvo, surkovrita de kelktaga formado de glacio. Li silente alproksimiĝis, kaj jen aŭdiĝis blekego de vira rosmaro – la *awuk*. La rosmaro tre ŝatas aŭdi sian propran voĉon, kaj ofte kuŝas dum horoj aŭskultante al si mem. Ĝia sono estas inter la muĝo de bovo kaj la bojo de ĉashundo, kun bojetoj ripetataj sinsekve sep ĝis naŭ fojoj.

La grupo nun iris unu post alia en vico, ĉiu paŝante en la piedsignoj de tiu antaŭ li. Ili serpentumis ĉirkaŭ amasoj de glacio, ĝis ili alvenis proksimume duonmejlon for de kelkaj rondaj, laĝetsimilaj truoj, freŝe kovritaj per glacio kaj ĉirkaŭitaj de pli malnova kaj pli firma glacio. La viroj apartiĝis kaj rampis sur genuoj al la diversaj frostiĝintaj laĝetoj en la marglacio.

Baldaŭ oni vidis la rosmarojn – kvin entute. Ili leviĝis intermite tra la glacio, rompante ĝin kun eksploda krako, kiu estas aŭdebla mejlojn for. Du sovaĝaj virosmaroj estis sendube la estroj de la aro.

Nun montriĝas la lerteco de la ĉasistoj. Kiam la rosmaro leviĝas el la akvo, la ĉasistoj kuŝas tute senmovaj;

dum ĝi malleviĝas, ĉiu homo estas preta kiel risorto, kaj kiam la kapo de la besto apenaŭ malaperas sub la akvo, ĉiu homo estas jam en rapida kuro. Kaj plu, kvazaŭ per instinkto, antaŭ ol la besto denove leviĝas, la homoj estas ĉiuj senmovaj kaj kaŝitaj malantaŭ amasoj de glacio. La ĉasistoj ŝajne antaŭscias ne nur kiom da tempo la rosmaro estos sub la akvo, sed ankaŭ la precizan lokon kie ĝi denove reaperos.

Tiamaniere la ĉasisto Myouk atingis surfacon de maldika glacio, preskaŭ ne sufiĉe fortan por teni lian pezon, ĉe la rando de la lageto kie troviĝis rosmaro.

Myouk, ĝis nun kvieta, subite ekscitiĝas. Li fiksas unu finon de longa ŝnuro, farita el rosmara haŭto al pintohava feraĵo, kaj ligas ĝin malstreĉe al kornostango. Li jam havas la harpunon. La akvo moviĝas. Li scias, ke iom antaŭ kaj sub li la rosmaro jam leviĝas por respiri. Myouk malrapide stariĝas, lia dekstra mano alte tenita, la maldekstra ĉe lia flanko. La rosmaro leviĝas kaj ĉirkaŭrigardas, skuante la akvon for de sia frunto. Myouk rapide levas la maldekstran manon. La besto, levante sin el la akvo ĝis la brusto, donas unu plian rigardon antaŭ ol ĝi subakviĝas. Ĝia lasta scivolemo tamen kostas al ĝi ĉion, ĉar la harpuno estas jam profunde enĵetita en ĝian flankon.

Myouk jam estas kuranta en furioza rapideco for de la akvo, lasante la ŝnuron malvolviĝi, sed tenante ĝian finon. Dum li kuras li kaptas malgrandan bastoneton faritan el osto, kun kruda fera pinto, kaj per subita movo ĵetas ĝin en la glacieron. Al ĉi tiu li alfiksas sian ŝnuron, premante ĝin per la piedoj.

Nun venas la luktado. La rando de la lageto estas rompata per furiozaj batoj de la vundita besto. La ŝnuro streĉiĝas je unu momento kaj malstreĉiĝas je la sekvonta. La ĉasisto restas ĉe sia pozicio. Estas krakego de glacio kaj leviĝante tra ĝi estas *du* rosmaroj, ne tro distance for de tie kie staras la ĉasisto. Unu el la rosmaroj, la viro, montras grandan eksciton kaj teruron; la alia, la ino, estas trankvila kaj venĝ-

ema. Denove, post ĉirkaŭrigardo ili subakviĝas. Kaj je tiu momento Myouk ŝanĝas sian lokon, portante la ŝnuron kaj fiksante ĝin denove.

Li apenaŭ fiksas ĝin, kiam leviĝas denove la paro, rompante la glacieron, dek futojn en rondeco, en la preciza loko, kie la ĉasisto ĵus staris. Dum la paro denove subakviĝas, Myouk denove rapide ŝanĝas sian lokon, kaj tiel daŭras la luktado ĝis la rosmaro ricevas duan vundon, kaj iom post iom laciĝas.

Oni povas juĝi pri la sovaĝeco de la rosmaro de la fakto, ke ĉi tiu batalo daŭris kvar horojn dum la rosmaro insiste provis ataki la eskimon de malsupre, rompante la glacieron per siaj dentegoj. La vira rosmaro ricevis preskaŭ sepdek vundojn, sed eĉ tiam li restis kun dentegoj hokitaj al la rando de la glacio, ne preta – aŭ ebla ne kapabla – fornaĝi. La ino same batalis, sed fine ŝi fornaĝis kiam ŝi ankaŭ ricevis vundon.

– *Doris T. Connor*

TELEGRAMO EN ESPERANTO EL BUDAPEST PETAS HELPON POR BLINDAJ HUNGAROJ

Nun vere grava kaj reala telegramo en Esperanto estas sendita al diversaj landoj. Ĝi estas krio por helpo al blinduloj suferantaj en la tragika luktado por libereco en Hungarlando. Ĝi estas sendita al la *Nov-Jorka Asocio por Blinduloj*, grava organizo por blinduloj konata kiel "*La Lumturo*". Laŭ informoj de tiu organizo, la sama telegramo iris ankaŭ al Kanado, Anglujo, kaj Francujo, kaj sendube al aliaj landoj. La Esperanto-telegramo estas menciita en novaĵoj senditaj al la ĵurnalo *N. Y. World-Telegram* inter aliaj, kaj ĝi estis legita en granda publika kunveno pri blindulaj aferoj en Nov-Jorko.

BUDAPEST

ESPERANTO HELPU SAVU TRAGIKA KATASTROFO DE HUNGARLANDO KAJ BUDAPEST MINACAS JE MIZERO OKMIL GEBLINDULOJN KUN MULTNOMBRAJ GEINFANOJ MALJUNAJ MALSANAJ EC SANULOJ NE POVAS ATINGI SIAJN LABORLOKOJN PRO DETRUITA KOMUNIKADO MANKAS NUTRAJO VESTAJO HEJTILO SEKVOS KRUELA VINTRO GENERALAJN HELPDONACOJN PLEJPARTE KONSUMAS SUFERANTAJ VIDANTOJ SE EBLE ORGANIZU APARTAN HELPON POR BLINDULOJ HELPDONACOJN POR DISDONO DANKEME AKCEPTAS HUNGARA BLINDULA FEDERACIO (ADRESO).

Tiuj, kiuj ŝatus sendi helpdonacojn responde al tiu voko el Hungarlando, sendu ĝeneralajn kontribuojn por helpi interne de Hungarujo al *American Red Cross, Hungarian Relief, 315 Lexington Avenue, New York, N. Y.* Kaj kontribuojn por helpi al blindaj rifuĝantoj al *International Rescue Committee, 62 W. 45 St., New York, N. Y.* Kontribuoj por tiuj celoj estas depreneblaj de "Income Tax".

RICHARD HENRY GEOGHEGAN - ESPERANTO-PIONIRO

William Solzbacher

(Daŭrigo de artikolo komencita en la numero Septembro-Oktobro.)

EL la ampleksa korespondado de Geoghegan kun Esperantistaj eminentuloj en la tuta mondo nur malgranda parto estas trovebla nun, ĉar brulego en Alasko en 1904 detruis ĉiujn leterojn, kiujn li konservis, inter ili multajn ricevitaĵojn de D-ro Zamenhof, kaj ankaŭ preskaŭ kompletan kolekton de ĉiuj libroj kaj gazetoj publikigitaj en Esperanto ĝis tiam.

Tamen kelkaj leteroj adresitaj al li estas publikigitaj en aliaj landoj. Ili donas ĝeneralan ideon pri la vasteco de liaj intereso kaj studoj, la profundeco de lia pensado kaj la ĉarmo kaj valoro de lia personeco. En letero de Pastro Dombrovski (Dambraŭskas) skribita al Geoghegan el Rusujo en 1893 oni trovas jenajn rimarkojn: "El ĉiuj leteroj ricevitaĵoj en Esperanto, neniuj faris al mi tiom da plezuro kiel via. Mi ĝojas kaj dankas Dion, ke Li permesis al mi trovi en via persono homon posedantan tri plej altajn ecojn: religion, sciencan kaj korecon. Jes, vi estas por mi ankoraŭ unu vivanta pruvo, ke la religio ne detruas fervoron al la scienco kaj ke la scienco ne sekigas la koron. Donu Dio, ke tiuj tri plej belaj homaj ecoj akompanadu vin tra la tuta vivo..."

En la sama letero de 1893 (kiu plenigas 14 presitajn paĝojn en la libro *Malgrandaj Pensoj pri Grandaj Demandoj*) Dombrovski diskutas kun Geoghegan pri Esperanto, atingante jenan konkludon: "El via letero mi vidas kun plezuro, ke via opinio pri Esperanto estas la sama kiel mia, kvankam vi per alia vojo alvenis al tiu opinio. Simile mi konsentas pri via rimarko pri plibonigoj en Esperanto. Sekvante vian ekzemplon, mi intencas lasi la plibonigadon de tiu ĉi lingvo al la estonteco."

Fine la letterskribanto pritraktas la problemon de universala alfabeto, pri kiu Geoghegan multe interesigis kaj pri kiu la gazeto *La Esperantisto* estis publikiginta artikolon de D-ro Reinhold en 1892: "La aŭtoro de la venonta universala alfabeto devas esti speciale instruita filologo. El tiu ĉi kaŭzo mi vidas nun, ke la kreado de universala alfabeto estas neebla por mi; mi povas nur revii pri ĝi. Kontraŭe vi havas ĉiujn ecojn por esti aŭtoro de la universala alfabeto. Tial mi tre ĝojus, se vi komencus pripensadi tiun ĉi demandon kaj provus ĝin solvi..."

En letero adresita al *The British Esperantist* la 30-an de Decembro 1911 (represita en la *Originala Verkaro*) D-ro L. L. Zamenhof diris, ke eble Geoghegan, kvankam tute senintence, ludis gravan rolon en la enkonduko de la verda stelo kiel insigno de Esperanto: "Pri la deveno de nia verda stelo mi nun jam ne memoras bone. Ŝajnas al mi, ke *pri la verda koloro iam atentigis min S-ro Geoghegan* kaj de tiu tempo mi komencis eldonadi miajn verkojn kun verda kovrilo (la atentigo estis tute senintence). Pri unu broŝuro, kiun mi tute hazarde eldonis kun verda kovrilo, li rimarkigis al mi, ke tio estas la koloro de lia hejmo, Irlando; tiam venis al mi en la kapon, ke ni povas ja rigardi tiun koloron kiel simbolon de Espero. Pri la kvinpinta stelo, ŝajnas al mi, ke unue presigis ĝin sur sia gramatiko s-ro de Beaufront. Tio plaĉis al mi kaj mi prenis tion kiel signon. Poste per asociado de la ideoj aperis stelo kun verda koloro."

De 1902 ĝis 1943, kiam li mortis, Richard Henry Geoghegan loĝis en Alasko. Pri siaj unuaj studoj en tiu norda regiono li skribis al Fredericka I. Martin: "Kiam mi venis al Alasko en aŭtuno de la jaro 1902, la eblaj rilatoj inter la aziaj kaj la amerikaj lingvoj altiris mian atenton. Ĉar tiutempe mi estis dungita de la usona registaro kiel oficisto de la Distrikta Juĝejo, mi havis okazon vojaĝi tra preskaŭ ĉiuj partoj de la Teritorio. Precipe la aleuta lingvo forte interesis kaj ĉarmis min. Miaj oficialaj devoj kaj la neceseco, moviĝi daŭre de unu loko al alia, en la unua tempo donis al mi nur malmulte da okazoj por lerni paroli ĝin, aŭ eĉ por fari tiom da notoj, kiom mi volis skribe reteni; sed poste, kiam mi ekloĝadis daŭre en Fairbanks, mi klopodis havigi al mi ĉion, kio estis publikigita en la aleuta lingvo aŭ *pri* tiu lingvo. Tion mi faris, ne ĉar mi volis dediĉi mian vivon al la *inuitologio* (la eskimoj nomas sin mem *Inuit*; *inuitologio* do estas la scienca studado de la eskimoj kaj de iliaj lingvoj, inter kiuj troviĝas la aleuta), sed por fari komparojn kun la ĉina, japana, manĉua, tibeta, korea, siama, kamboĝa kaj aliaj lingvoj, de kiuj mi estis akirinta kelkajn elementajn konojn en la antaŭaj jaroj."

Prave F-ino Martin skribas pri tio: "Kiam Richard Geoghegan parolis pri 'kelkaj elementaj konoj' – se oni permesas al mi, klarigi tion al personoj, al kiuj tio eble ankoraŭ ne estas evidenta, – tio estis la sama afero, kiun aliaj nomus frukto de tutviva studado, ĉar liaj 'elementaj konoj' konsistis el enciklopedia scio pri pli ol ducent lingvoj kaj dialektoj – de lia hejma irlanda lingvo kaj de la greka, latina, hebrea, egipta, tra la modernaj lingvoj de Eŭropo, ĝis la misteraj dialektoj de la Oriento."

"Kune kun lia studado de la aleuta lingvo en Alasko, Geoghegan ankaŭ kompilis kaj tradukis el la rusa lingvo ĉiun ekzistantan materialon pri la *koloŝa* kaj *kodiaka* lingvoj kaj multajn raportojn de rusaj aŭtoroj rilate al la frua historio de Alasko. Bedaŭrinde tiuj verkoj ekzistas nur en manuskripta formo, kvankam ilin jam uzis diversaj specialistoj en Usono kaj en aliaj landoj, ĉefe D-ro Svend Frederiksen de la Universitato de Kopenhago."

"S-ro Geoghegan redaktis la ruslingvan parton de la ampleksa Bibliografio de Alasko Literaturo (*Bibliography of Alaskan Literature*) de Juĝisto James Wickersham. Li verkis artikolon por *Le Maître Phonétique* kaj aliaj lingvistikaj revuoj kaj kondukis el Alasko viglan korespondadon kun lingvistoj en la tuta mondo. Lia nomo estis la sigelo de aŭtoritato por tiu elita kaj limigita rondo de specialistoj. Al multaj pli humilaj studentoj, kiel mi, lia grandanima helpo ne nur alportis lingvistikan klerigon, sed ankaŭ donis novajn celojn de nobleco kaj perfekteco..."

La manuskriptoj de S-ro Geoghegan troviĝas parte en la Alaska Historia Biblioteko kaj Muzeo (*Alaskan Historical Library and Museum*) en Juneau, parte en la posedo de F-ino Martin. Eble iam en la estonteco artikolo pri ili povos aperi en Esperanto.

Pro la fakto, ke Richard Geoghegan loĝis en malproksima Alasko dum la lastaj 41 jaroj de sia vivo, ke dum siaj unuaj jaroj en la Teritorio li preskaŭ daŭre vojaĝis de unu loko al alia, kaj ke li multe laboris pri la aleuta lingvo kaj aliaj eskimaj dialektoj, pri kiuj neniu alia ŝajnis serioze okupiĝi tiutempe, li ne povis daŭre partopreni en la Esperanto-laboro, escepte per korespondado. Kiam la Ameriká Esperanto-Asocio fondiĝis en Boston en 1905, oni elektis S-ron Geoghegan prezidanto. Sed

iom pli ol unu jaron poste, kiam diversaj eminentuloj estis aliĝintaj al la nordamerika Esperanto-movado, li petis, ke oni trovu alian prezidanton. La dua prezidanto de la asocio estis D-ro George B. Viles, Profesoro de Modernaj Lingvoj en la Ŝtata Universitato de Ohio.

Pro la grandega distanco Geoghegan ankaŭ ne povis ĉeesti la Unuan Universalan Kongreson de Esperanto en Boulogne-sur-Mer, en 1905. Tamen lia nomo estis menciata pli ol unufoje dum la kongreso, kaj kiam oni elektis la unuan Lingvan Komitaton, Geoghegan estis inter la membroj, kune kun John Fogg Twombly en Boston, Sekretario de la Amerika Esperanto-Asocio, kaj D-ro Max Talmey en New York, kiu iomete poste publikigis la lernolibron *Practical and Theoretical Esperanto* (Praktika kaj Teoria Esperanto). Ankaŭ la najbaroj de Usono estis bone reprezentataj en la unua Lingva Komitato. Membroj el Kanado estis P. Beauchemin kaj A. Saint-Martin en Montreal; membroj el Meksiko estis D-ro Ambrosio Vargas kaj A. Morin.

Pri la personaj kvalitoj de Richard Henry Geoghegan, F-ino Martin citas tipan parton el unu el liaj leteroj skribitaj mallonge antaŭ lia morto: "Kiam mi estis knabo ĉe la bordoj de la Shannon-rivero, antaŭ proksimume sepdek jaroj, kelkfoje mi prenis zorge ŝparitan monereton al la vilaĝa butikisto por aĉeti fiŝhokon; kaj la afabla maljuna butikisto diris: 'Ho, kio estas tio, unu fiŝhoko? Prenu ses.' Tio estas nia nacia kutimo de la *Tuilleadb*. La laktovendisto donas al vi 'unu litron kaj ekstran verŝon', la fiŝvendisto ĵetas kvin aŭ ses ekstrajn fiŝojn en la ujon, kiu enhavas la cent fiŝojn, kiujn vi aĉetis. Kaj tiel okazas pri ĉiuj niaj riskaj komercaj aferoj..."

"Richard Geoghegan estis vivanta simbolo de la irlanda 'bonŝanca aldonado'...", diras Fredericka I. Martin, daŭrigante per la jenaj vortoj: "Kvankam la eksteraj cirkonstancoj de lia vivo eble ŝajnas esti fortentintaj lin de la gloro de famo kaj akademias honoroj, lia influo ĉirkaŭis la tutan terglobon kaj neniam ĉesis tuŝi virojn kaj virinojn el la plej diversaj rondoj. Lia afableco atingis strangajn lokojn. Mallonge post la komenco de la Dua Mondmilito li ekkorespondis kun grupoj da infanoj forsenditaj el la urbego London al kamparaj regionoj en Okcidenta Anglujo kaj Kimrujo. Li klopodis distri ilin en ilia neevitebla nostalgio, sendante al ili maloftajn poŝtmarkojn kaj longajn priskribojn pri la popoloj kaj geografio de Alasko. Fine la leteroj de Geoghegan aperis en presita formo por uzo en la lernejoj de la *London County Council* (Londona Graflanda Konsilantaro)."

Kaj Fredericka I. Martin finis sian "Enkondukon" per la frazo: "Ĉi tiu lasta *Tuilleadb* de Richard Geoghegan helpu fakulojn kaj nefakulojn kaj ankaŭ la preskaŭ forgesitajn amerikanojn de niaj nordaj insuloj!"

Inter tiuj, kiuj ŝuldas nemezureblan dankon al Richard Henry Geoghegan, estas ne nur etnologoj kaj lingvistoj, aleutoj kaj eskimoj, ĉinoj kaj irlandanoj, britoj kaj japanoj, la direktoroj de muzeoj kaj la lernejoj de London, la usona registaro kaj la teritoriaj aŭtoritatoj de Alasko, sed ankaŭ la tutmonda Esperanto-movado kaj la Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko, kies unua Prezidanto li estis. La nomo, la memoro kaj la ekzemplo de tiu pioniro estu neniam forgesata!

(Fino)

LOWEST PRICES ON E.P.C. BOOKS & 10% "BOOK DIVIDENDS"

These low prices include postage & packing. Members receive 10% credit coupons on orders over \$1, good for "Book Dividends" from special booklist.

Low-Cost "Epoko" Novels in Good Card Covers

<i>La Princo kaj Betty</i> , P. G. Wodehouse (Badash), 188 pp romance	\$ .45
<i>Tempo-Maŝino & Lando de Blinduloj</i> , H.G.Wells (Amos), 188 pp	.45
<i>Princino de Marso</i> , E.R.Burroughs (Sturmer), 190 pp novel	..... .45
<i>Colomba</i> , Prosper Merimee (Beau), a very good story, 188 pp	.... .45
<i>Sep Vangofrapoj</i> , K. Aszlanyi (Spierer), good humor, 156 pp	..... .75
<i>La Virineto en Bluo</i> and other stories, Mason Stuttard, 150 pp	... .75
<i>Brulanta Sekreto</i> and others, Stefan Zweig (Schwerin), 160 pp	... .75
<i>Kiso de la Reĝino</i> , I.F.Najivin (Staritsky), 188 pp romance	..... .75
<i>Karnavalo kaj la Somnambulino</i> , Immermann (Wohlthat), 104 pp	... .75

Other Low-Cost Novels, Mostly Full Cloth Bound

<i>La Hundo Kruso</i> , R.M.Ballantyne (Inman), easy, 150 pp, paper	... .60
<i>Romano pri Afrika Bieno</i> , Olive Schreiner (Andrew), 272 pp	..... .65
<i>La Aventuroj de Marteno Drake</i> , G.Norway (Severn), 206 pp, BD.	1.00
<i>La Naiveco de Pastro Brown</i> , G.K.Chesterton (Bean), 256, BD...	1.00
<i>Undino</i> , Olive Schreiner (Andrew), more re Africa, 285 pp, BD.	1.00
<i>La Vojo Returne</i> , E.M.Remarque (Berger), excel, 370 pp, BD.	... 1.15
<i>Alaska Stafeto & Kaptitoj de la Glacirokoj</i> , Omelka, 96 pp, BD.	1.15
<i>Morto de Trajno</i> , Freeman Crofts (Stuttard), mystery, 256 pp, BD.	1.50

Esperanto Movement & Outstanding Specialities

<i>Vivo de Zamenhof</i> , Edmond Privat, illust, 3rd ed., 133 pp, cloth	1.00
<i>Fundamenta Krestomatio</i> , Zamenhof, new deluxe ed, 442 pp, cloth	2.95
<i>Atakoj Kontraŭ Ĝardenplantoj</i> , Dr. Paul Neergaard, 234 pp, cloth	2.95
<i>Infanoj kaj Patrinoj</i> , Dorothy Fisher (Gueritte), 175 pp, cloth	... 1.00
<i>Vivo de Nia Sinjoro Jesuo</i> , Dickens (Butler), deluxe 120 pp, cloth	1.25

Many Excellent Titles at Minimum Prices

<i>ABC-Libro</i> for young children, Nenjo Rimanto, illust 16 pp, ...	.25
<i>Arboj de Arbaro kaj Kampo</i> , Frank Booth, many illust, 40 pp.	.25
<i>Gaja Leganto per Esperanto</i> , Schwerin, jokes, games, etc, 56 pp.	.25
<i>Jobano kaj Silvio</i> , F.F.Betts, beginners' easy reader, 48 pp.	.25
<i>Londonanidoj</i> , D.W.Munns, by 14 yr boy, life in London, 98 pp. ..	.25
<i>Miniaturoj</i> , orig poems by G.D.Nash, fine volume, 58 pp, cloth ...	.25
<i>Premiaj Romanetoj</i> , many authors, 23 easy short stories, 96 pp.	.25
<i>La Junaj Detektivoj</i> , Sullivan, easy illust thriller, 43 pp.	.45
<i>Komercaj Leteroj</i> , C.W.Pruissen, aid to letter writing, 64 pp.	.45
<i>Komuna Kantlibro</i> , Holmes, 33 best songs wth music notes, 64 pp	.45
<i>Somera Universitato</i> , 1948, various lectures in Malmo, 108 pp. ...	.45

Esperanto Dictionaries and Textbooks

<i>Esperanta-Angla</i> , dictionary, Millidge, 5th ed, 490 pp, cloth	..... 2.35
<i>Angla-Esperanta</i> , dict, Fulcher & Long, 2nd ed, 350 pp, cloth	... 2.25
<i>Naŭlingva Etimologia Leksikono</i> , Bastien, 2nd ed, 317 pp, cloth	1.95
<i>Esperanto por Infanoj</i> , Solomon, illust, 4th ed, 68 pp, paper	..... .50
<i>The Esperanto Teacher</i> , Mason Stuttard, textbook, 108 pp, paper	.45
<i>Mia Unua Esperanta Libro</i> , A. Waite, for children, il, 48 pp.	.30
<i>Practical Course in Esperanto</i> , Dr.F.Szilagy, 9th ed, 100 pp. ...	.50
<i>A School Esperanto Course</i> , A.G.Batt, for group study, 68 pp. ...	.25
<i>Step by Step in Esperanto</i> , M.C.Butler, 7th ed, 280 pp, cloth	..... 1.45

Esperanto Association of North America, 114 W. 16 St., New York 11, N.Y.

DEZIRAS KORESPONDI

Kosto de anonco: Eksterlande, unu vorto aŭ mallongigo por unu cendo (ses vortoj por 1 int. respondkupono); Enlande, unu vorto por du cendoj.

Germanujo. Arno Douverne, Folzring 33, Frankenthal (Pfalz). Deziras korespondi kun junaj Esperantistoj.

Italujo. F-ino Margaret Serratrice, Ternengo Biellese, Vercelli. 17-jara studentino dez. kor. kun Usonanoj.

Japanujo. Kazuo Kauamata, 95 Kamihata-cho, Kure-shi, Hiroshima. 22-jara, deziras korespondi.

Japanujo. Hidehumi Oda, 105, 6-chome Miyahara-dori, Kure-shi, Hiroshima. 22-jara, deziras korespondi.

Japanujo. F-ino Tadako Tonomura, Nippon-Joshi-Taiiku-Daigaku 2-717, Matsubara, Setagaya, Tokio. 18-jara, dez. kor. kun Usonanoj pri kino.

Jugoslavujo. F-ino Durdica Harvatic, Kozarska poljana 7/16. Zagreb. 19-jara lernantino dez. kor. pri muziko, sporto, kaj lingvoj.

Jugoslavujo. F-ino Zora Krog, Gvozdanska 24, V.R., Zagreb. 26-jara blondulino, flegistino, deziras korespondi.

Polujo. Edward Gabis, Dworcowa 100 m. 4, Bydgoszcz. Deziras korespondi kaj interŝangi poŝtmarkojn.

Usono. Esperanto-Rondeto de Teksaso, P. O. Box 805, Houston, Texas. Petas ĉiujn Esperantistojn kaj interesulojn en ĉirkaŭaĵo kontaktigi kun la Rondeto.

La Filatelisto, Bulteno por kolektantoj kaj korespondemuloj. Aperas ĉiun duan monaton, enhavas dekojn da adresoj de korespondemuloj el la tuta mondo. Ĉiu abonanto de "La Filatelisto" rajtas publikigi en ĝi senpage sian anoncon. Abonebla pere de EANA, jarabono nur 85¢. Sendu 3-cendan poŝtmarkon por provekzemplero.

Kristana Esperantista Ligo Internacia kunligas kristanojn diversekleziajn kaj diverslandajn. Ĝiaj membroj estas ĉefe en Europo, sed ĝi havas novan kaj kreskantan usonan sekcion, kiu eldonas monatan gazeton en Esperanto. Por senpaga provekzemplero kaj informoj, sendu poŝtkarton al *R. W. Powell, 2223 35th St., Astoria 5, N. Y.*

INTRODUCTION TO ESPERANTO

The Universal Language
3rd Edition - Price \$2.00

Sent on five days
examination FREE.

Box 792, Placerville, Calif.

GERMANA ESPERANTO-REVUO

Oficiala Organo de la
Germana Esperanto-Asocio

Monata Revuo, 12-paĝa
Esperanto- kaj Germanlingve

Jarabono: \$1.75 afrankite
Duonjaro: \$ .90 afrankite
Anonceto: po 25 vortoj 40¢

Abonebla pere de
ESPERANTO, 114 W. 16 STREET
NEW YORK 11, N. Y.

POPULAR ESPERANTO BOOKS

The Central Office is equipped to supply all your book needs. When you buy books from the "Esperanto Book Service" all profits are used to give you a better magazine and office. Place all your orders through the "Esperanto Book Service".

- PRACTICAL ESPERANTO*, Dr. Wm. Benson. Many use this text for class or self because it is unique with 650 pictures to illustrate rules, affixes, vocabulary, etc. Grammar in English, exercises in Esperanto. 160 pp. illustrated..... \$ .25
- REED'S PRACTICAL GRAMMAR*, Dr. Ivy K. Reed. A very complete beginner's text for class or self, with extensive examples, dialog, etc. Offset reprint, a few pages slightly blurred but fully usable. 142 pp. with vocabularies and a complete index. Original price 75¢, reduced to less than half-price..... .35
- ESPERANTO: THE WORLD INTERLANGUAGE*, Connor-Solzbacher-Kao. The new complete manual of Esperanto. "6-books-in-1": history, textbook, reader, world directory, 2 dictionaries. All in one vol. 245 pp.....*Paper* \$1.50; *Cloth* 3.00
- COURS PRATIQUE D'ESPERANTO*, preface by Th. Cart. Complete text in French with exercises, *Partie Élémentaire & Supérieure*, 2 vols, 239 pp... 1.45
- ESPERANTO GRAMMAR & COMMENTARY*, Cox. A detailed and thorough analysis of Esperanto grammar in English, innumerable examples. 371 pp.....*Cloth* 2.00
- ESPERANTO (World Language Series)*, Prof. Mario A. Pei. Complete Esperanto chapter from "World's Chief Languages". Gram. survey, vocabularies, etc..... .25
- WORLD'S CHIEF LANGUAGES*, Prof. Mario A. Pei. A guide and survey of languages of entire world, incl. Esperanto. Maps, glossary, index. 663 pp....*Cloth* 6.00
- EDINBURGH DICTIONARY*. Esp-Eng & Eng-Esp. Excellent and complete, in concise form. The very best small dictionary for English speakers. 288 pp....*Cloth* .85
- MILLIDGE ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY*. Latest edition with 2nd, 3rd, 4th, 5th, & 6th "Aldonoj de la Lingva Komitato". Complete, 490 pp.....*Cloth* 2.50
- FULCHER & LONG ENGLISH-ESPERANTO DICTIONARY*. Incl. proper names and neologisms. Each meaning listed separately. Complete, 348 pp.....*Cloth* 2.35
- PLENA VORTARO DE ESPERANTO*, Grosjean-Maupin. Esp-Esp. The new latest edition, all-Esperanto dictionary with *Suplemento*, 511 pp., 4x5½.....*Cloth* 3.35
Rare, deluxe printed edition, large format, better paper and binding....*Cloth* 6.00
- FUNDAMENTA KRESTOMATIO*, Zamenhof & others. Authoritative chrestomathy and literary guide. Innumerable model stories, poems, etc. 472 pp.....*Paper* 1.85
Latest edition, with additional foot-notes, etc., de luxe printing,..... *Cloth* 3.15
- KARLO*, Edmond Privat. Very popular easy first-reader, used in many classes. Life of Karlo as he grew from boyhood to young manhood and marriage. 43 pp... .25
- THE BIBLE in Esperanto (Sankta Biblio)*. The best "Reader". Beautifully printed. Bound in blue, art vellum, 8vo, latest ed. on excel. Bible paper. 996 pp....*Cloth* 2.50
- ESPERANTO SORTIMENTO*. Five books, good reading at low cost: *Akrobato de Nia Sinjorino*, legend of France, 25 pp; *Blanche-Virgulino de Lille*, medieval romance, 42 pp; *Lando de Arĝenta Akvo*, story of Far West, 48 pp; *Miserere*, music story, & *Thais*, by Anatole France (2 bks in 1), 66 pp; *Rozujo Ciumiljara*, the miracle of love, 48 pp. Each book 25¢. Entire sortimento for only..... 1.00
- RARE COLLECTION OF 25 ESPERANTO KEYS*. Albana, Angla, Araba, Baska, Ĉeĥa, Dana, Estona, Finna, Flandra, Franca, Germana, Hispana, Hungara, Islanda, Itala, Japano, Malaja, Norvega, Persa, Portugala, Romanĉa, Serba, Slovaka, Sudafrika, Sveda. Contains several rare items. Most complete collection... 2.75
- INDIAN BEAD STAR*. Genuine "Kiowa" work, tiny Indian beads on fine buckskin, round white ground with green star, beautiful rare art piece, 1 1/4" dia., brooch.. 1.00
- GREEN STAR PENDANT*. Round white ground with green star on both sides of pendant, nickel trim, eyelet & 1 link, for necklace or watch-chain, 1 1/16" dia... .75
- ENAMEL GREEN STAR*. Round white ground, gold trim, 7/16", button or brooch.. .65
On pentagonal white ground, with an E, gold trim, 7/16" dia., button or brooch... .65
On star-shape ground, with E, white edge, gold trim, 10/16", button or brooch.... .65
. On round white ground, gold trim, 1/4" dia. (small), with 2" pin, tie-pin only..... .65

(Members of EANA deduct 10% from above prices.)

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

THE CONNOR COURSE IN ESPERANTO

Correspondence Course with Vinylite Records
Instruction by Doris Tappan Connor

The "Connor Course" is unique, — it provides real-life disk conversations plus personal instruction. You *converse* with the disk and *confer* with the instructor. Compiled by experts.

The complete "Connor Course" includes the following:

- (1) A lively text, "*Esperanto: The World Interlanguage.*"
- (2) Eight "Vinylite" double-sided 10 records, 78 r.p.m.
- (3) A practical and easy-to-follow "*Study Guide*" (82 pp.)
- (4) Personalized instruction and guidance of Mrs. Connor.
- (5) Supply of answer paper and printed return envelopes.
- (6) An interesting card game, to develop your vocabulary.
- (7) And finally, an official "*Certificate of Achievement*".

FOR INDIVIDUAL STUDY: The complete "Connor Course", as described above, will be sent postpaid for *only* \$36.

FOR GROUP STUDY: Buy one complete *master course* at \$36. Each additional member pays *only* \$6 more for Textbook and complete Study Guide for his own use.

Full money-back guarantee. So, place your order *NOW*:

LINGUAPHONE HOME STUDY COURSES

You can learn *ESPERANTO*, or any other language listed below, by the world-renowned *Linguaphone* Ear-Eye Method. Order through the *Esperanto Book Service* for benefits to both yourself and your Esperanto Central Office. You may select:

Esperanto	Russian	Swedish	Persian
Italian	Finnish	Hebrew	Hausa
Irish	Arabic	Bengali	Spanish
Polish	Japanese	Greek	Dutch
Chinese	Latin	German	Afrikaans
Malay	French	Czech	Hindustani
English	Portuguese	Norwegian	Effik

Regular list price for *Esperanto*, complete course, is \$57.50. Most other languages are priced the same. A few higher, a few lower — dependent upon number of records and other factors. Write to *Esperanto Book Service* about any language in which you are interested. Special payments for members of EANA.

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.